

LLEI 31/1995, DE 8 DE NOVEMBRE, DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

1

L'article 40.2 de la Constitució espanyola encarrega als poders públics, com un dels principis rectors de la política social i econòmica, que vetllin per la seguretat i la higiene en el treball.

Aquest mandat constitucional comporta la necessitat de dur a terme una política de protecció de la salut dels treballadors mitjançant la prevenció dels riscos derivats de la seva feina i estableix en aquesta Llei la seva base fonamental. S'hi configura el marc general en què caldrà desenvolupar les diferents accions preventives, en coherència amb les decisions de la Unió Europea, que ha expressat la seva ambició de millorar progressivament les condicions de treball i d'aconseguir aquest objectiu de progrés amb una harmonització gradual d'aquestes condicions en els diferents països europeus.

Per tant, de la presència d'Espanya a la Unió Europea es deriva la necessitat d'harmonitzar la nostra política amb la naixent política comunitària en aquesta matèria, preocupada, com més va més, per l'estudi i el tractament de la prevenció dels riscos derivats del treball. En va constituir una bona prova la modificació del tractat constitutiu de la Comunitat Econòmica Europea mitjançant l'anomenada Acta Única, si en tenim en compte l'article 118 A, en què els estats membres, des de la seva entrada en vigor, promouen la millora de l'àmbit de treball per assolir l'objectiu abans esmentat d'harmonització en el progrés de les condicions de seguretat i salut dels treballadors. Aquest objectiu ha estat reforçat en el Tractat de la Unió Europea per mitjà del procediment que s'hi considera per a l'adopció, mitjançant directives, de disposicions mínimes que caldrà aplicar progressivament.

Una conseqüència de tot plegat ha estat la creació d'un patrimoni jurídic europeu sobre protecció de la salut dels treballadors als seus llocs de treball. Entre les directives que el configuren, la més significativa n'és, sens dubte, la 89/391/CEE, relativa a l'aplicació de les mesures a fi de promoure la millora de la seguretat i de la salut dels treballadors en el treball, que conté el marc jurídic general on opera la política de prevenció comunitària.

Aquesta Llei transfereix al dret espanyol l'esmentada directiva, i alhora incorpora al que serà el nostre cos bàsic en aquesta matèria disposicions d'altres directives la matèria de les quals exigeix o aconsella la transferència en una norma de rang legal, com ara les Directives 92/85/CEE, 94/33/CEE i 91/383/CEE, relatives a la protecció de la maternitat i dels joves i al tractament de les relacions de treball temporals, de durada determinada i en empreses de treball temporal.

Així, doncs, el mandat constitucional que conté l'article 40.2 de la nostra llei de lleis i la comunitat jurídica establerta per la Unió Europea en aquesta matèria configuren el suport bàsic en què es fonamenta aquesta Llei. A més, els nostres propis compromisos contrets amb l'Organització Internacional del Treball a partir de la ratificació del Conveni 155, sobre seguretat i salut dels treballadors i ambient de treball, enriqueixen el contingut del text legal en incorporar les seves prescripcions i donar-los el rang legal adequat dins el nostre sistema jurídic.

2

Però no és sols del mandat constitucional i dels compromisos internacionals de l'Estat espanyol d'on deriva l'exigència d'un nou enfocament normatiu. També dimana, en l'ordre intern, d'una necessitat doble: la de posar fi, en primer lloc, a la manca d'una visió unitària en la política de prevenció de riscos laborals pròpia de la dispersió de la normativa vigent, fruit de l'acumulació en el temps de normes de rang i orientació força diferents, moltes d'elles anteriors a la mateixa Constitució espanyola; i, en segon lloc, la d'actualitzar regulacions ja desfasades i regular situacions noves no considerades anteriorment. Són necessitats que, si bé sempre són importants, adquireixen una transcendència especial quan es relacionen amb la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors en el treball, l'evolució de les condicions dels quals exigeix l'actualització permanent de la normativa i la seva adaptació a les profundes transformacions experimentades.

3

Per tot això, aquesta Llei té l'objectiu de determinar el cos bàsic de garanties i responsabilitats necessari per establir un nivell adequat de protecció de la salut dels treballadors

davant els riscos derivats de les condicions de treball, i això en el marc d'una política coherent, coordinada i eficaç de prevenció dels riscos laborals.

A partir del reconeixement del dret dels treballadors en l'àmbit laboral a la protecció de la seva salut i la seva integritat, la Llei estableix les diferents obligacions que, en l'àmbit indicat, garantiran aquest dret, com també les actuacions de les administracions públiques que puguin incidir positivament en la consecució d'aquest objectiu.

Com que aquesta Llei s'insereix en l'àmbit específic de les relacions laborals, es configura com una referència legal mínima en un doble sentit: el primer, com a Llei que estableix un marc legal a partir del qual les normes reglamentàries aniran fixant i concretant els aspectes més tècnics de les mesures preventives; i, el segon, com a suport bàsic a partir del qual la negociació col·lectiva podrà desenvolupar la seva funció específica. En aquest aspecte, la Llei i les seves normes reglamentàries constitueixen legislació laboral, d'acord amb l'article 149.1.7a de la Constitució.

Però, alhora i aquí rau una de les principals novetats de la Llei- aquesta norma també s'aplicarà en l'àmbit de les administracions públiques, raó per la qual la Llei no sols té el caràcter de legislació laboral, sinó que constitueix, en els seus aspectes fonamentals, norma bàsica del règim estatutari dels funcionaris públics, dictada a l'empara del que disposa l'article 149.1.18a de la Constitució. Amb això també es confirma la vocació d'universalitat de la Llei, pel fet que pretén abordar, de manera global i coherent, el conjunt dels problemes derivats dels riscos relacionats amb el treball, sigui quin en sigui l'àmbit en el qual es presti el treball.

En conseqüència, l'àmbit d'aplicació de la Llei inclou tant els treballadors vinculats per una relació laboral en sentit estricte, com el personal civil amb relació de caràcter administratiu o estatutari al servei de les administracions públiques, com també els socis treballadors o de treball dels diferents tipus de cooperatives, sense cap més exclusió que les corresponents, en l'àmbit de la funció pública, a determinades activitats de policia, seguretat, duana, peritatge forense i protecció civil, les particularitats de les quals impedeixin l'aplicació de la Llei, que inspirarà això no obstant, la normativa específica que es dicti a fi de protegir la seguretat i la salut dels treballadors en aquestes activitats; en sentit similar, la Llei en preveu l'adaptació a les característiques pròpies dels centres i establiments militars i dels establiments penitenciaris.

4

La política en matèria de prevenció de riscos laborals, pel que fa al conjunt d'actuacions dels poders públics adreçades a promoure la millora de les condicions de treball per elevar el nivell de protecció de la salut i la seguretat dels treballadors, s'articula en la Llei d'acord amb els principis d'eficàcia, coordinació i participació, i ordena tant l'actuació de les diferents administracions públiques amb competències en matèria preventiva, com la necessària participació en aquesta actuació d'empresaris i treballadors, mitjançant les seves organitzacions representatives. En aquest context, la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball que es crea es configura com un instrument privilegiat de participació en la formulació i el desenvolupament de la política de matèria preventiva.

Però, com que es tracta d'una Llei que persegueix, abans de res, la prevenció, la seva articulació no es pot basar exclusivament en l'ordenació de les obligacions i les responsabilitats dels actors directament relacionats amb el fet laboral. El propòsit de fomentar una autèntica cultura preventiva, per mitjà de la promoció de la millora de l'educació en aquesta matèria en tots els nivells educatius, involucra la societat en el seu conjunt i constitueix un dels objectius bàsics i d'efecte potser més transcendent per al futur dels que persegueix aquesta Llei.

5

La protecció del treballador davant els riscos laborals exigeix una actuació a l'empresa que va més enllà del simple compliment formal d'un conjunt predeterminat, més o menys ampli, de deures i obligacions empresarials i, encara més, la simple correcció a posteriori de situacions de risc ja manifestades. La planificació de la prevenció des del mateix moment del disseny del projecte empresarial, l'avaluació inicial dels riscos inherents al treball i la seva actualització periòdica a mesura que s'alterin les circumstàncies, l'ordenació d'un conjunt coherent i globalitzador de mesures d'acció preventiva adequades al tipus de riscos detectats i el control de l'efectivitat d'aquestes mesures constitueixen els elements bàsics del nou enfocament en la prevenció de riscos laborals que la Llei planteja. I, al costat de tot això, evidentment, la informació i la formació dels treballadors adreçades a un més bon coneixement tant de l'abast real dels riscos derivats del treball com de la forma de prevenir-los i evitar-los, de manera adaptada a les

peculiaritats de cada centre de treball, a les característiques de les persones que hi duguin a terme la seva prestació laboral i a l'activitat concreta que hi facin.

Des d'aquests principis s'articula el capítol 3 de la Llei, que regula el conjunt de drets i obligacions derivats o correlatius del dret bàsic dels treballadors a la seva protecció, com també, de manera més específica, les actuacions que cal dur a terme en situacions d'emergència o en cas de risc greu i imminent, les garanties i els drets relacionats amb la vigilància de la salut dels treballadors, amb una atenció especial a la protecció de la confidencialitat i el respecte a la intimitat en el tractament d'aquestes actuacions, i les mesures particulars que cal adoptar amb relació a categories específiques de treballadors, com ara els joves, les treballadores embarassades o que han tingut fills recentment i els treballadors subjectes a relacions laborals de caràcter temporal.

Entre les obligacions empresarials que estableix la Llei, a més de les que implícitament duu la garantia dels drets reconeguts al treballador, cal ressaltar el deure de coordinació que s'imposa als empresaris que duguin a terme les seves activitats en un mateix centre de treball, com també el d'aquells que contractin o subcontractin amb altres la realització en els seus propis centres de treball d'obres o serveis corresponents a la seva activitat de vigilar el compliment per part d'aquests contractistes i subcontractistes de la normativa de prevenció.

Un instrument fonamental de l'acció preventiva a l'empresa el constitueix l'obligació regulada al capítol 4 d'estructurar aquesta acció mitjançant l'actuació d'un o diversos treballadors de l'empresa designats específicament per a això, de la constitució d'un servei de prevenció o del recurs a un servei de prevenció aliè a l'empresa. D'aquesta manera, la Llei combina la necessitat d'una actuació ordenada i formalitzada de les activitats de prevenció amb el reconeixement de la diversitat de situacions a què la Llei es dirigeix quant a la magnitud, la complexitat i la intensitat dels riscos que els són inherents, tot atorgant un conjunt suficient de possibilitats, incloent-hi l'eventual participació de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals, per organitzar de manera racional i flexible el desenvolupament de l'acció preventiva i per garantir, en qualsevol cas, tant la suficiència del model d'organització triat com la independència i la protecció dels treballadors que, organitzats en un servei de prevenció o no, tinguin atribuïdes aquestes funcions.

6

El capítol 5 regula, de manera detallada, els drets de consulta i participació dels treballadors pel que fa a les qüestions que afecten la seguretat i la salut en el treball. Partint del sistema de representació col·lectiva vigent al nostre país, la Llei atribueix als anomenats delegats de prevenció -elegits pels representants del personal i entre membres d'aquests representants en l'àmbit dels respectius òrgans de representació- l'exercici de les funcions especialitzades en matèria de prevenció de riscos en el treball, tot atorgant-los, per fer-ho, les competències, les facultats i les garanties necessàries. A més, el comitè de seguretat i salut, com a continuació de l'experiència d'actuació d'una figura arrelada i tradicional del nostre ordenament laboral, es configura com l'òrgan de trobada entre aquests representants i l'empresari per al desenvolupament d'una participació equilibrada en matèria de prevenció de riscos.

Tot plegat sense perjudici de les possibilitats que atorga la Llei a la negociació col·lectiva per articular de manera diferent els instruments de participació dels treballadors, fins i tot des de l'establiment d'àmbits d'actuació diferents dels propis del centre de treball, amb la qual cosa es recullen diferents experiències positives de regulació convencional la vigència de la qual, plenament compatible amb els objectius de la Llei, es protegeix mitjançant la seva disposició transitòria.

7

Després de regular en el capítol 6 les obligacions bàsiques que afecten els fabricants, els importadors i els subministradors de maquinària, equips, productes i estris de treball, que enllacen amb la normativa comunitària de mercat interior dictada a fi d'assegurar l'exclusiva comercialització d'aquells productes i equips que ofereixin els nivells més alts de seguretat per als usuaris, la Llei aborda, en el capítol 7, la regulació de les responsabilitats i sancions que n'han de garantir el compliment, incloent-hi la tipificació de les infraccions i el règim sancionador corresponent.

Finalment, la disposició addicional cinquena ordena la creació d'una fundació, sota el protectorat del Ministeri de Treball i Seguretat Social i amb participació tant de les administracions públiques com de les organitzacions representatives d'empresaris i treballadors, la finalitat primordial de la qual serà la promoció, especialment en les petites i mitjanes empreses, d'activitats destinades a millorar les condicions de seguretat i salut en el treball. A fi de permetre a

la fundació el desenvolupament de les seves activitats, se la dotarà per part del Ministeri de Treball i Seguretat Social, d'un patrimoni procedent de l'excés d'excedents de la gestió realitzada per les mútues d'accidents de treball i malalties professionals.

Amb això es reforcen, sens dubte, els objectius de responsabilitat, cooperació i participació que inspiren la Llei en el seu conjunt.

8

El Projecte de llei, complint les prescripcions legals sobre la matèria, ha estat sotmès a la consideració del Consell Econòmic i Social, del Consell General del Poder Judicial i del Consell d'Estat.

CAPÍTOL I

Objecte, àmbit d'aplicació i definicions

Article 1. Normativa sobre prevenció de riscos laborals

La normativa sobre prevenció de riscos laborals queda constituïda per aquesta Llei, les seves disposicions de desenvolupament o complementàries i totes aquelles altres normes, legals o convencionals, que continguin prescripcions relatives a l'adopció de mesures preventives en l'àmbit laboral o susceptibles de produir-les en aquest àmbit.

Article 2. Objecte i caràcter de la norma.

1. Aquesta Llei té l'objectiu de promoure la seguretat i la salut dels treballadors per mitjà de l'aplicació de mesures i del desenvolupament de les activitats necessàries per a la prevenció dels riscos derivats del treball.

A aquest efecte, aquesta Llei estableix els principis generals relatius a la prevenció dels riscos professionals per a la protecció de la seguretat i de la salut, l'eliminació o disminució dels riscos derivats del treball, la informació, la consulta, la participació equilibrada i la formació dels treballadors en matèria preventiva, en els termes indicats en la present disposició.

Per al compliment d'aquestes finalitats, aquesta Llei regula les actuacions que cal que duuguin a terme les administracions públiques, com també els empresaris, els treballadors i les seves organitzacions representatives corresponents.

2. Les disposicions de caràcter laboral contingudes en aquesta Llei i en les seves normes reglamentàries tenen, en tot cas, el caràcter de dret necessari mínim indisponible i poden ser millorades i desenvolupades en els convenis col·lectius.

Article 3. Àmbit d'aplicació

1. Aquesta Llei i les seves normes de desenvolupament són d'aplicació tant en l'àmbit de les relacions laborals regulades al Text refós de la Llei de l'estatut dels treballadors com en el de les relacions de caràcter administratiu o estatutari del personal civil al servei de les administracions públiques, amb les peculiaritats que, en aquest cas, es consideren en aquesta Llei o en les seves normes de desenvolupament. Tot això sense perjudici del compliment de les obligacions específiques que s'estableixen per a fabricants, importadors i subministradors, i dels drets i les obligacions específiques que poden derivar-se'n per als treballadors autònoms. També són aplicables a les societats cooperatives, constituïdes d'acord amb la legislació que els sigui d'aplicació, en què hi hagi socis l'activitat dels quals consisteixi en la prestació del seu treball personal, amb les particularitats derivades de la seva normativa específica.

Quan en aquesta Llei es faci referència a treballadors i empresaris, s'hi han d'entendre també compresos, respectivament, d'una banda, el personal civil amb relació de caràcter administratiu o estatutari i l'administració pública a la qual presta serveis, en els termes expressats en la disposició addicional tercera d'aquesta Llei, i, de l'altra, els socis de les cooperatives a què es refereix el paràgraf anterior i les societats cooperatives a les quals presten els seus serveis.

2. Aquesta Llei no és d'aplicació en aquelles activitats les particularitats de les quals ho impedeixin en l'àmbit de les funcions públiques de:

- Policia, seguretat i duana.
- Serveis operatius de protecció civil i peritatge forense en els casos de risc greu, catàstrofe i calamitat pública.

Això no obstant, aquesta Llei ha d'inspirar la normativa específica que es dicti per regular la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors que presten els seus serveis en les activitats esmentades.

3. En els centres i establiments militars, és d'aplicació el que disposa aquesta Llei, amb les particularitats previstes en la seva normativa específica.

En els establiments penitenciaris, s'han d'adaptar a aquesta Llei aquelles activitats les característiques de les quals justifiquin una regulació especial, cosa que s'ha de dur a terme en

els termes indicats a la Llei 7/1990, de 19 de juliol, sobre negociació col·lectiva i participació en la determinació de les condicions de treball dels treballadors públics.

4. Aquesta Llei tampoc no és d'aplicació a la relació laboral de caràcter especial del servei de la llar familiar. No obstant això, el titular de la llar familiar és obligat a tenir cura que la feina dels seus empleats es dugui a terme en les degudes condicions de seguretat i higiene.

Article 4. Definicions

A l'efecte d'aquesta Llei i de les normes que la desenvolupin:

1r. S'ha d'entendre per "prevenció" el conjunt d'activitats o mesures adoptades o previstes en totes les fases d'activitat de l'empresa amb la finalitat d'evitar o disminuir els riscos derivats del treball.

2n. S'ha d'entendre per "risc laboral" la possibilitat que un treballador pateixi un determinat dany derivat del treball. Per qualificar un risc des del punt de vista de la seva gravetat, s'ha de valorar conjuntament la probabilitat que es produeixi el dany i la seva severitat.

3r. S'han de considerar "danys derivats del treball" les malalties, patologies o lesions sofertes amb motiu o ocasió de la feina.

4t. S'ha d'entendre per "risc laboral greu i imminent" el que sigui probable racionalment que es materialitzi en un futur immediat i pugui suposar un dany greu per a la salut dels treballadors. En el cas d'exposició a agents susceptibles de causar danys greus a la salut dels treballadors, s'ha de considerar que hi ha un risc greu i imminent quan sigui probable racionalment que es materialitzi en un futur immediat una exposició a aquests agents de la qual es puguin derivar danys greus per a la salut, encara que aquests no es manifestin de manera immediata.

5è. S'ha d'entendre per processos, activitats, operacions, equips o productes "potencialment perillosos" aquells que, en absència de mesures preventives específiques, originen riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors que els desenvolupen o els utilitzen.

6è. S'ha d'entendre per "equip de treball" qualsevol màquina, aparell, instrument o instal·lació utilitzada en el treball.

7è. S'ha d'entendre per "condició de treball" qualsevol característica d'aquest que pugui tenir una influència significativa en la generació de riscos per a la seguretat i la salut del treballador. En queden específicament incloses:

- a) Les característiques generals dels locals, les instal·lacions, els equips, els productes i altres estris existents en el centre de treball.
- b) La naturalesa dels agents físics, químics i biològics presents en l'ambient de treball i les seves corresponents intensitats i concentracions o els seus nivells de presència.
- c) Els procediments per a la utilització dels agents esmentats anteriorment que influeixen en la generació dels riscos mencionats.
- d) Totes aquelles altres característiques de la feina, incloent-hi les relatives a la seva organització i ordenació, que influeixen en la magnitud dels riscos als quals estigui exposat el treballador.

8è. S'ha d'entendre per "equip de protecció individual" qualsevol equip destinat a ser portat o subjectat pel treballador perquè el protegeixi d'un o de diversos riscos que en puguin amenaçar la seguretat o la salut en el treball, com també qualsevol complement o accessori destinat a aquesta finalitat.

CAPÍTOL II

Política en matèria de prevenció de riscos per protegir la seguretat i la salut en el treball

Article 5. Objectius de la política

1. La política en matèria de prevenció té l'objectiu de promoure la millora de les condicions de treball a fi d'eleva el nivell de protecció de la seguretat i la salut dels treballadors en el treball.

Aquesta política s'ha de dur a terme mitjançant les normes reglamentàries i les actuacions administratives que corresponguin i, en particular, les que es regulen en aquest capítol que s'encaminen a promoure la coordinació de les diferents administracions públiques competents en matèria preventiva i que s'hi harmonitzin les actuacions que, d'acord amb aquesta Llei, corresponen a subjectes públics i privats; amb aquesta finalitat:

a) L'Administració General de l'Estat, les administracions de les comunitats autònomes i les entitats que integren l'administració local han de prestar cooperació i assistència per a l'exercici eficaç de les seves competències respectives en l'àmbit del que preveu aquest article.

b) L'elaboració de la política preventiva s'ha de dur a terme amb la participació dels empresaris i dels treballadors mitjançant les seves organitzacions empresarials i sindicals més representatives.

2. Amb les finalitats previstes a l'apartat anterior, les administracions públiques han de promoure la millora de l'educació en matèria preventiva en els diferents nivells d'ensenyament i de manera especial en l'oferta formativa corresponent al sistema nacional de qualificacions professionals, com també l'adequació de la formació dels recursos humans necessaris per a la prevenció dels riscos laborals.

En l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, s'ha d'establir una col·laboració permanent entre el Ministeri de Treball i Seguretat Social i els ministeris que corresponguin, en particular els d'Educació i Ciència i de Sanitat i Consum, a fi d'establir els nivells formatius i les especialitzacions idònies, com també la revisió permanent d'aquests ensenyaments per tal d'adaptar-los a les necessitats que hi hagi en cada moment.

3. De la mateixa manera, les administracions públiques han de fomentar aquelles activitats desenvolupades pels subjectes a què es refereix l'apartat 1 de l'article segon, a fi de millorar les condicions de seguretat i salut en el treball i la reducció dels riscos laborals, la investigació o el foment de noves formes de protecció i la promoció d'estructures eficaces de prevenció.

Amb aquest objectiu podran adoptar programes específics adreçats a promoure la millora de l'ambient de treball i el perfeccionament dels nivells de protecció. Els programes es podran confeccionar mitjançant la concessió dels incentius que es determinin reglamentàriament, que es destinaran especialment a les empreses petites i mitjanes.

Article 6. Normes reglamentàries

1. El Govern, mitjançant les corresponents normes reglamentàries i després de la consulta prèvia a les organitzacions sindicals i empresarials més representatives, ha de regular les matèries que s'especifiquen tot seguit:

a) Requisits mínims que han de reunir les condicions de treball per a la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors.

b) Limitacions o prohibicions que han d'afectar les operacions, els processos i les exposicions laborals a agents que impliquin riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors. Específicament es pot establir que aquests processos o aquestes operacions se sotmetin a tràmits de control administratiu, com també, en el cas d'agents perillosos, que se'n prohibeixi l'ús.

c) Condicions o requisits especials per a qualsevol dels supòsits considerats en l'apartat anterior, com ara l'exigència d'un ensinistrament o una formació prèvia o l'elaboració d'un pla en què es continguin les mesures preventives que cal adoptar.

d) Procediments d'avaluació dels riscos per a la salut dels treballadors, normalització de metodologies i guies d'actuació preventiva.

e) Modalitats d'organització, funcionament i control dels serveis de prevenció, tenint en compte les peculiaritats de les petites empreses amb l'objectiu d'evitar obstacles innecessaris per a la seva creació i desenvolupament, com també capacitats i aptituds que han de reunir els serveis esmentats i els treballadors designats per desenvolupar l'acció preventiva.

f) Condicions de treball o mesures preventives específiques en treballs especialment perillosos, en particular si hi són previstos controls mèdics especials, o quan es presentin riscos derivats de determinades característiques o situacions especials dels treballadors.

g) Procediment de qualificació de les malalties professionals, com també requisits i procediments per a la comunicació i la informació a l'autoritat competent dels danys derivats de la feina.

2. Les normes reglamentàries indicades a l'apartat anterior s'han d'ajustar, en qualsevol cas, als principis de política preventiva establerts en aquesta Llei, han de mantenir la deguda coordinació amb la normativa sanitària i de seguretat industrial i han de ser objecte d'avaluació i, si escau, de revisió periòdica, d'acord amb l'experiència en la seva aplicació i el progrés de la tècnica.

Article 7. Actuacions de les administracions públiques competents en matèria laboral

1. En compliment del que disposa aquesta Llei, les administracions públiques competents en matèria laboral han de dur a terme funcions de promoció de la prevenció, assessorament tècnic, vigilància i control del compliment pels subjectes compresos en el seu àmbit d'aplicació de la normativa de prevenció de riscos laborals, i han de sancionar les infraccions a aquesta normativa, en els termes següents:

a) Promovent la prevenció i l'assessorament que han de desenvolupar els òrgans tècnics en matèria preventiva, incloent-hi l'assistència i la cooperació tècnica, la informació, la divulgació, la formació i la investigació en matèria preventiva, com també el seguiment de les actuacions preventives que es facin en les empreses per a la consecució dels objectius previstos en aquesta Llei.

b) Vetllant pel compliment de la normativa sobre prevenció de riscos laborals per mitjà de les actuacions de vigilància i control. Amb aquest efecte, han de prestar l'assessorament i l'assistència tècnica necessaris per al més bon compliment d'aquesta normativa i han de desenvolupar programes específics adreçats a aconseguir una eficàcia més gran en el control.

c) Sancionant l'incompliment de la normativa de prevenció de riscos laborals pels subjectes compresos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei, tal com disposa el seu capítol 7.

2. Les funcions de les administracions públiques competents en matèria laboral que s'indiquen a l'apartat 1 han de continuar essent desenvolupades, pel que fa als treballs en mines, pedreres i túnels que exigeixin l'aplicació de tècnica minera, als que impliquin fabricació, transport, emmagatzemament, manipulació i utilització d'explosius o l'ús d'energia nuclear, pels òrgans específics considerats en la normativa reguladora.

Les competències previstes en l'apartat anterior s'entenen sense perjudici del que estableix la legislació específica sobre productes i instal·lacions industrials.

Article 8. Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball

1. L'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball és l'òrgan científic tècnic especialitzat de l'Administració General de l'Estat que té la missió d'analitzar i estudiar les condicions de seguretat i salut en el treball, com també de promoure i donar suport a la seva millora. Per a la qual cosa establirà la cooperació necessària amb els òrgans de les comunitats autònomes amb competències en aquesta matèria.

L'Institut, en compliment d'aquesta missió, té les funcions següents:

a) Assessorament tècnic en l'elaboració de la normativa legal i en el desenvolupament de la normalització, tant a escala nacional com internacional.

b) Promoció i, si escau, realització d'activitats de formació, informació, investigació, estudi i divulgació en matèria de prevenció de riscos laborals, amb la coordinació i col·laboració

adequades, si escau, amb els òrgans tècnics en matèria preventiva de les comunitats autònomes en l'exercici de les seves funcions en aquesta matèria.

c) Suport tècnic i col·laboració amb la Inspecció de Treball i Seguretat Social pel que fa al compliment de la seva funció de vigilància i de control, prevista a l'article 9 d'aquesta Llei, en l'àmbit de les administracions públiques.

d) Col·laboració amb organismes internacionals i desenvolupament de programes de cooperació internacional en aquest àmbit, promovent la participació de les comunitats autònomes

e) Qualsevol altra que sigui necessària per al compliment de les seves finalitats i li sigui encarregada en l'àmbit de les seves competències, d'acord amb la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball regulada en l'article 13 d'aquesta Llei, amb la col·laboració, si escau, dels òrgans tècnics de les comunitats autònomes amb competències en la matèria.

2. L'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball, en el marc de les seves funcions, ha de vetllar per la coordinació i ha de donar suport a l'intercanvi d'informació i experiències entre les diferents administracions públiques i especialment ha de fomentar la realització d'activitats de promoció de la seguretat i la salut per les comunitats autònomes i donar-hi suport.

De la mateixa manera, d'acord amb les administracions competents, ha de prestar suport tècnic especialitzat en matèria de certificació, assaig i acreditació.

3. En relació amb les institucions de la Unió Europea, l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball ha d'actuar com a centre de referència nacional, tot garantint la coordinació i la transmissió de la informació que ha de facilitar a escala nacional, en particular respecte de l'Agència Europea per a la Seguretat i la Salut en el Treball i la seva xarxa.

4. L'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball ha d'exercir la Secretaria General de la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball, i li ha de prestar l'assistència tècnica i científica necessària per al desenvolupament de les seves competències.

Article 9. Inspecció de Treball i Seguretat Social

Derogat en part i substituït per Llei 54/2003.

1. Correspon a la Inspecció de Treball i Seguretat Social la funció de la vigilància i el control de la normativa sobre prevenció de riscos laborals.

En compliment d'aquesta missió, té les funcions següents:

a) Vigilar el compliment de la normativa sobre prevenció de riscos laborals, com també de les normes jurídicotècniques que incideixin en les condicions de treball en matèria de prevenció, encara que no tinguin la qualificació directa de normativa laboral, i proposar a l'autoritat laboral competent la sanció corresponent si es comprova una infracció a la normativa sobre prevenció de riscos laborals, d'acord amb el previst en el capítol 7 d'aquesta Llei.

b) Assessorar i informar les empreses i els treballadors sobre la manera més efectiva de complir les disposicions de les quals té encarregada la vigilància.

c) Elaborar els informes sol·licitats pels jutjats socials en les demandes adduï des davant aquests en els procediments d'accidents laborals i malalties professionals.

d) Informar l'autoritat laboral sobre els accidents de treball mortals, molt greus o greus, i sobre aquells altres en què, per les seves característiques o pels subjectes afectats, se'n consideri necessari l'informe, com també sobre les malalties professionals en què concorrin aquestes qualificacions i, en general, en els supòsits en què aquella ho sol·liciti respecte del compliment de la normativa legal en matèria de prevenció de riscos laborals.

e) Comprovar i afavorir el compliment de les obligacions assumides pels serveis de prevenció establerts en aquesta Llei.

f) Ordenar la paralització immediata de treballs quan, a parer de l'inspector, hi hagi risc greu i imminent per a la seguretat o la salut dels treballadors.

2. Les Administracions General de l'Estat i de les comunitats autònomes adoptaran, en els seus respectius àmbits de competència, les mesures necessàries per garantir la col·laboració pericial i l'assessorament tècnic necessaris a la Inspecció de Treball i Seguretat Social que, en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, seran prestats per l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball.

Aquestes Administracions públiques elaboraran i coordinaran plans d'actuació, en els seus respectius àmbits competencials i territorials, per contribuir al desenvolupament de les actuacions preventives a les empreses, especialment les petites i mitjanes i les de sectors d'activitat amb un nivell més alt de risc o sinistralitat, a través d'accions d'assessorament, informació, formació i assistència tècnica.

En l'exercici d'aquestes cometes els funcionaris públics de les citades Administracions que exerceixin tasques tècniques en matèria de prevenció de riscos laborals a què es refereix el paràgraf anterior, podran exercir funcions d'assessorament, informació i comprovació de les condicions de seguretat i salut a les empreses i centres de treball, amb l'abast assenyalat en l'apartat 3 d'aquest article i amb la capacitat de requeriment a què es refereix l'article 43 d'aquesta llei, tot plegat en la forma en què es determini reglamentàriament.

Les referides actuacions de comprovació seran programades per la respectiva Comissió Territorial de la Inspecció de Treball i Seguretat Social a què es refereix l'article 17.2 de la Llei 42/1997, de 14 de novembre, Ordenadora de la Inspecció de Treball i Seguretat Social per a la seva integració en el pla d'acció en Seguretat i Salut Laboral de la Inspecció de Treball i Seguretat Social.»

3. *Afegit per Llei 54/2003.* Quan de les actuacions de comprovació a les quals es fa referència a l'apartat anterior se'n dedueixi l'existència d'infracció, i sempre que s'hagi produït l'incompliment de previ requeriment, el funcionari actuant remetrà un informe a la Inspecció de Treball i Seguretat Social en què es recolliran els fets comprovats, a efectes de què s'aixequi la corresponent acta d'infracció, si així procedís.

A aquests efectes, els fets relatius a les actuacions de comprovació de les condicions materials o tècniques de seguretat i salut recollits en aquests informes gaudiran de la presumpció de certa a la qual es refereix la disposició addicional quarta, apartat 2, de la Llei 42/1997, de 14 de novembre, Ordenadora de la Inspecció de Treball i Seguretat Social.»

4. *Afegit per Llei 54/2003.* Les actuacions previstes en els dos apartats anteriors estaran subjectes als terminis establerts en l'article 14, apartat 2, de la Llei 42/1997, de 14 de novembre, Ordenadora de la Inspecció de Treball i Seguretat Social.» Article segon. Integració de la prevenció de riscos laborals a l'empresa.

Article 10. Actuacions de les administracions públiques competents en matèria sanitària

Les actuacions de les administracions públiques competents en matèria sanitària referents a la salut laboral s'han de dur a terme mitjançant les accions i amb relació als aspectes indicats al capítol 4 del títol 1 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, i disposicions dictades per al seu desenvolupament.

En particular, correspon a les administracions públiques esmentades:

- a) L'establiment dels mitjans adequats per a l'avaluació i el control de les actuacions de tipus sanitari que els serveis de prevenció actuants duguin a terme a les empreses. Per fer-ho, han d'establir les pautes i els protocols d'actuació, un cop hagin estat escoltades les societats científiques, als quals s'han de sotmetre els serveis esmentats.
- b) La implantació de sistemes d'informació adequats que permetin l'elaboració, juntament amb les autoritats laborals competents, de mapes de riscos laborals, com també la realització d'estudis epidemiològics per a la identificació i la prevenció de les patologies que poden afectar la salut dels treballadors, i fer, també, possible un intercanvi ràpid d'informació.
- c) La supervisió de la formació que, en matèria de prevenció i promoció de la salut laboral, hagi de rebre el personal sanitari que actuï en els serveis de prevenció autoritzats.
- d) L'elaboració i la divulgació d'estudis, investigacions i estadístiques relacionats amb la salut dels treballadors.

Article 11. Coordinació administrativa

L'elaboració de normes preventives i el control del seu compliment, la promoció de la prevenció, la investigació i la vigilància epidemiològica sobre riscos laborals, accidents de treball i malalties professionals determinen la necessitat de coordinar les actuacions de les administracions competents en matèria laboral, sanitària i d'indústria per a una protecció més eficaç de la seguretat i la salut dels treballadors.

En el marc d'aquesta coordinació, l'administració competent en matèria laboral vetllarà particularment, perquè la informació obtinguda per la Inspecció de Treball i Seguretat Social en

l'exercici de les funcions que se li atribueixen a l'apartat 1 de l'article 9 d'aquesta Llei sigui posada en coneixement de l'autoritat sanitària competent amb les finalitats que es disposen a l'article 10 d'aquesta Llei i en l'article 21 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, com també de l'administració competent en matèria d'indústria a l'efecte previst en la Llei 21/1992, de 16 de juliol, d'indústria.

Article 12. Participació d'empresaris i de treballadors

La participació d'empresaris i de treballadors, mitjançant les organitzacions empresarials i sindicals més representatives, en la planificació, la programació, l'organització i el control de la gestió relacionada amb la millora de les condicions de treball i la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors al lloc de treball és un principi bàsic de la política de prevenció de riscos laborals, que cal que sigui desenvolupat per les administracions públiques competents en els diferents nivells territorials.

Article 13. Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball

1. Es crea la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball com a òrgan col·legiat assessor de les administracions públiques en la formulació de les polítiques de prevenció i com a òrgan de participació institucional en matèria de seguretat i salut en el treball.

2. La Comissió és integrada per un representant de cadascuna de les comunitats autònomes i pel mateix nombre de membres de l'Administració General de l'Estat i, de manera paritària amb tots els anteriors, per representants de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives.

3. La comissió ha de conèixer les actuacions que desenvolupin les administracions públiques competents en matèria de promoció de la prevenció de riscos laborals, d'assessorament tècnic i de vigilància i control a què es refereixen els articles 7, 8, 9 i 11 d'aquesta Llei i pot informar i formular propostes amb relació a aquestes actuacions, en especial en tot el que faci referència a:

- Criteris i programes generals d'actuació.
- Projectes de disposicions de caràcter general.
- Coordinació de les actuacions desenvolupades per les administracions públiques competents en matèria laboral.
- Coordinació entre les administracions públiques competents en matèria laboral, sanitària i d'indústria.

4. La Comissió ha d'adoptar els seus acords per majoria. Amb aquesta finalitat, els representants de les administracions públiques han de tenir cadascun un vot i els de les organitzacions empresarials i sindicals n'han de tenir dos.

5. La Comissió ha de tenir un president i quatre vice-presidents, un per a cadascun dels grups que la integren. La presidència de la Comissió correspon al secretari general de Treball i Relacions Laborals i la vice-presidència, que s'atribueix a l'Administració General de l'Estat, correspon al sots-secretari de Sanitat i Consum.

6. La secretaria de la Comissió, com a òrgan de suport tècnic i administratiu, correspon a la direcció de l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball.

7. La Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball ha de funcionar en Ple, en Comissió permanent o en grups de treball, d'acord amb la normativa que estableixi el reglament intern que ha d'elaborar la Comissió mateix.

En tot allò no previst en aquesta Llei i en el reglament intern a què fa referència el paràgraf anterior, la Comissió s'ha de regir per la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

CAPÍTOL III

Drets i obligacions

Article 14. Dret a la protecció davant els riscos laborals

Derogat en part i substituït per Llei 54/2003

1. Els treballadors tenen dret a una protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en el treball. Aquest dret suposa que l'empresari contreu un deure correlatiu de protecció dels treballadors davant els riscos laborals.

Aquest deure de protecció també constitueix un deure de les administracions públiques respecte del personal al seu servei.

Els drets d'informació, de consulta i participació, de formació en matèria preventiva, de paralització de l'activitat en cas de risc greu i imminent i de vigilància del seu estat de salut, en els temes previstos en aquesta Llei, formen part del dret dels treballadors a una protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en el treball.

2. En compliment del deure de protecció, l'empresari haurà de garantir la seguretat i la salut dels treballadors al seu servei en tots els aspectes relacionats amb la feina. A aquests efectes, en el marc de les seves responsabilitats, l'empresari realitzarà la prevenció dels riscos laborals mitjançant la integració de l'activitat preventiva a l'empresa i l'adopció de les mesures que siguin necessàries per a la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors, amb les especialitats que es recullen en els articles següents en matèria de pla de prevenció de riscos laborals, avaluació de riscos, informació, consulta i participació i formació dels treballadors, actuació en casos d'emergència i de risc greu i imminent, vigilància de la salut, i mitjançant la constitució d'una organització i dels mitjans necessaris en els termes establerts en el capítol IV d'aquesta llei.

L'empresari desenvoluparà una acció permanent de seguiment de l'activitat preventiva amb la finalitat de perfeccionar de manera continuada les activitats d'identificació, avaluació i control dels riscos que no s'hagin pogut evitar i els nivells de protecció existents, i disposarà el que sigui necessari per a l'adaptació de les mesures de prevenció assenyalades en el paràgraf anterior a les modificacions que puguin experimentar les circumstàncies que incideixin en la realització de la feina.

3. L'empresari ha de complir les obligacions que s'estableixen en la normativa sobre prevenció de riscos laborals.

4. Les obligacions dels treballadors establertes en aquesta Llei, l'atribució de funcions en matèria de protecció i prevenció a treballadors o serveis de l'empresa i el recurs al concert amb entitats especialitzades en el desenvolupament d'activitats de prevenció han de complementar les accions de l'empresari, sense que per aquesta raó quedi eximit del compliment del seu deure en aquesta matèria, sense perjudici de les accions que pugui exercir, si escau, contra qualsevol altra persona.

5. El cost de les mesures relatives a la seguretat i la salut en el treball de cap manera no pot ser a càrrec dels treballadors.

Article 15. Principis de l'acció preventiva

1. L'empresari ha d'aplicar les mesures que integren el deure general de prevenció previst a l'article anterior, d'acord amb els principis generals següents:

- a) Evitar els riscos.
- b) Avaluar els riscos que no es poden evitar.
- c) Combatre els riscos en el seu origen.
- d) Adaptar la feina a la persona, en particular en el que fa referència a la concepció dels llocs de treball, com també a l'elecció dels equips i els mètodes de treball i de producció, amb l'objectiu específic d'atenuar la feina monòtona i repetitiva i de reduir-ne els efectes en la salut.
- e) Tenir en compte l'evolució de la tècnica.
- f) Substituir el que sigui perillós pel que comporti poc perill o no en comporti cap.

g) Planificar la prevenció, amb la recerca d'un conjunt coherent que hi integri la tècnica, l'organització de la feina, les condicions de treball, les relacions socials i la influència dels factors ambientals en el treball.

h) Adoptar mesures que donin prioritat a la protecció col·lectiva respecte de la individual.

i) Facilitar les degudes instruccions als treballadors.

2. L'empresari ha de considerar les capacitats professionals dels treballadors en matèria de seguretat i de salut en el moment d'encarregar-los les feines.

3. L'empresari ha d'adoptar les mesures que calgui amb la finalitat de garantir que només els treballadors que hagin rebut prou informació i de manera adequada puguin accedir a les zones de risc greu i específic.

4. L'efectivitat de les mesures preventives ha de preveure les distraccions o les imprudències no temeràries que podria cometre el treballador. Per adoptar-les cal tenir en compte els riscos addicionals que poden implicar determinades mesures preventives, les quals només s'han de poder posar en pràctica quan la magnitud d'aquests riscos sigui substancialment inferior a la dels que es pretén controlar i quan no hi hagi unes alternatives més segures.

5. Podran concertar operacions d'assegurança que tinguin la finalitat de garantir com a àmbit de cobertura la previsió de riscos derivats del treball l'empresa respecte dels seus treballadors, els treballadors autònoms respecte d'ells mateixos i les societats cooperatives respecte dels seus socis l'activitat dels quals consisteixi en la prestació del seu treball personal.

Article 16. Pla de prevenció de riscos laborals, avaluació dels riscos i planificació de l'activitat preventiva.

Derogat i substituït per Llei 54/2003

1. La prevenció de riscos laborals haurà d'integrar-se en el sistema general de gestió de l'empresa, tant en el conjunt de les seves activitats com a tots els nivells jeràrquics de la mateixa, a través de la implantació i aplicació d'un pla de prevenció de riscos laborals al qual es refereix el paràgraf següent.

Aquest pla de prevenció de riscos laborals haurà d'incloure l'estructura organitzativa, les responsabilitats, les funcions, les pràctiques, els procediments, els processos i els recursos necessaris per realitzar l'acció de prevenció de riscos en l'empresa, en els termes que reglamentàriament s'estableixin.

2. Els instruments essencials per a la gestió i aplicació del pla de prevenció de riscos, que podran ser duts a terme per fases de forma programada, són l'avaluació de riscos laborals i la planificació de l'activitat preventiva a què es refereixen els paràgrafs següents:

a) L'empresari haurà de realitzar una avaluació inicial dels riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors, tenint en compte, amb caràcter general, la naturalesa de l'activitat, les característiques dels llocs de treball existents i dels treballadors que hagin d'exercir-los. La mateixa avaluació s'haurà de fer en ocasió de l'elecció dels equips de treball, de les substàncies o preparats químics i de condicionament dels llocs de treball. L'avaluació inicial tindrà en compte les altres actuacions que s'hagin de desenvolupar d'acord amb el que disposa la normativa sobre protecció de riscos específics i activitats d'especial perillositat. L'avaluació s'actualitzarà quan canviïn les condicions de treball i, en tot cas, se sotmetrà a consideració i es revisarà si fos necessari, en ocasió dels danys per a la salut que s'hagin produït.

Quan el resultat de l'avaluació ho faci necessari, l'empresari realitzarà controls periòdics de les condicions de treball i de l'activitat dels treballadors en la prestació dels seus serveis, per detectar situacions potencialment perilloses.

b) Si els resultats de l'avaluació prevista en el paràgraf a) posessin de manifest situacions de risc, l'empresari realitzarà les activitats preventives que siguin necessàries per eliminar o reduir i controlar aquests riscos. Aquestes activitats seran objecte de planificació per l'empresari, incloent per a cada activitat preventiva el termini per dur-la a terme, la designació de responsables i els recursos humans i materials necessaris per a la seva execució.

L'empresari haurà d'assegurar-se de l'efectiva execució de les activitats preventives incloses en la planificació, efectuant un seguiment continu de la mateixa.

Les activitats de prevenció hauran de ser modificades quan l'empresari aprecii, com a conseqüència dels controls periòdics previstos en el paràgraf a) anterior, la seva inadequació a les finalitats de protecció requerides.

3. Quan s'hagi produït un dany per a la salut dels treballadors o quan, arran de la vigilància de la salut prevista a l'article 22, apareguin indicis que les mesures de prevenció són insuficients, l'empresari ha de dur a terme una investigació per tal de detectar les causes d'aquests fets.

Article 17. Equips de treball i mitjans de protecció

1. L'empresari ha d'adoptar les mesures que calgui perquè els equips de treball siguin adequats per a la feina que s'hagi de fer i que estiguin convenientment adaptats a aquest efecte, de manera que garanteixin la seguretat i la salut dels treballadors en utilitzar-los.

Quan l'ús d'un equip de treball pugui presentar un risc específic per a la seguretat i la salut dels treballadors, l'empresari ha d'adoptar les mesures necessàries a fi que:

- a) La utilització de l'equip de treball quedi reservada als encarregats d'aquesta utilització.
- b) Els treballs de reparació, transformació, manteniment o conservació siguin realitzats pels treballadors específicament capacitats per fer-ho.

2. L'empresari ha de proporcionar als seus treballadors equips de protecció individual adequats per a l'exercici de les seves funcions i vetllar perquè se'n faci un ús efectiu quan, pel tipus de feines realitzades, siguin necessaris.

Els equips de protecció individual s'han de fer servir quan els riscos no es puguin evitar o no puguin ser prou limitats pels mitjans tècnics de protecció col·lectiva o per mesures, mètodes o procediments d'organització de la feina.

Article 18. Informació, consulta i participació dels treballadors

1. A fi de complir el deure de protecció establert en aquesta Llei, l'empresari ha d'adoptar les mesures adequades perquè els treballadors rebin totes les informacions necessàries amb relació a:

- a) Els riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors al treball, tant els que afecten l'empresa en el seu conjunt com els que afecten cada tipus de lloc de treball o funció.
- b) Les mesures i les activitats de protecció i prevenció que es poden aplicar als riscos indicats a l'apartat anterior.
- c) Les mesures adoptades d'acord amb el que disposa l'article 20 d'aquesta Llei.

Dins les empreses que disposin de representants dels treballadors, la informació a què es refereix aquest apartat ha de ser facilitada per l'empresari als treballadors mitjançant aquests representants; això no obstant, cal informar directament cada treballador dels riscos específics que afectin el seu lloc de treball o la seva funció i de les mesures de protecció i prevenció aplicables a aquests riscos.

2. L'empresari ha de consultar els treballadors, i permetre'n la participació, en el marc de totes les qüestions que afectin la seguretat i la salut en el treball, d'acord amb el que disposa el capítol 5 d'aquesta Llei.

Els treballadors tenen dret a fer propostes a l'empresari, com també als òrgans de participació i representació previstos al capítol 5 d'aquesta Llei, adreçades a la millora dels nivells de protecció de la seguretat i la salut a l'empresa.

Article 19. Formació dels treballadors

1. En compliment del deure de protecció, l'empresari ha de garantir que cada treballador rebi una formació teòrica i pràctica, suficient i adequada, en matèria preventiva, tant en el moment de la seva contractació, sigui quina sigui la modalitat o la durada, com quan s'esdevinguin canvis en les funcions que exerceixi o s'introdueixin noves tecnologies o canvis en els equips de treball.

La formació s'ha de centrar específicament en el lloc de treball o la funció de cada treballador, cal que s'adapti a l'evolució dels riscos i a l'aparició d'altres de nous i s'ha de repetir periòdicament si calgués.

2. La formació a què es refereix l'apartat anterior s'ha de donar, sempre que sigui possible, dins la jornada laboral o, si no fos possible, en altres hores però descomptant de la jornada les hores que s'hi hagin esmerçat. La formació pot ser donada per l'empresa amb mitjans propis o bé ser concertada amb serveis externs, i en cap cas el seu cost no ha de ser a càrrec dels treballadors.

Article 20. Mesures d'emergència

L'empresari, tenint en compte les dimensions i l'activitat de l'empresa, com també la possible presència de persones que en siguin alienes, ha d'analitzar les possibles situacions d'emergència i adoptar les mesures que cregui convenientes en matèria de primers auxilis, lluita contra incendis i evacuació dels treballadors; amb aquesta finalitat, ha de designar el personal encarregat de posar en pràctica aquestes mesures i ha de comprovar periòdicament, si convé, que funcionin correctament. Aquest personal ha de tenir la formació necessària, ser suficient en nombre i disposar del material adequat, segons les circumstàncies indicades més amunt.

Per a l'aplicació de les mesures adoptades, l'empresari ha d'organitzar les relacions que calgui amb serveis externs a l'empresa, particularment en matèria de primers auxilis, assistència mèdica d'urgència, salvament i lluita contra incendis, de manera que en quedin garantides la rapidesa i l'eficàcia.

Article 21. Risc greu i imminent

1. Quan els treballadors estiguin o puguin estar exposats a un risc greu i imminent a causa de la seva feina, l'empresari està obligat a:

- a) Informar al més aviat possible tots els treballadors afectats de l'existència d'aquest risc i de les mesures adoptades o que, si escau, calgui adoptar en matèria de protecció.
- b) Adoptar les mesures i donar les instruccions necessàries perquè, en cas de perill greu, imminent i inevitable, els treballadors puguin interrompre la seva activitat i, si calgués, abandonar immediatament el seu lloc de treball. En aquest supòsit, no es pot exigir als treballadors que tornin a la seva activitat mentre continuï havent-hi perill, salvant-ne l'excepció degudament justificada per raons de seguretat i determinada pel reglament.
- c) Disposar del que calgui perquè el treballador que no es pugui posar en contacte amb el seu superior jeràrquic, davant una situació de perill greu i imminent per a la seva seguretat, la d'altres treballadors o la de persones alienes a l'empresa, estigui en condicions, atesos els seus coneixements i atesos els mitjans tècnics posats a la seva disposició, d'adoptar les mesures necessàries per evitar les conseqüències de l'esmentat perill.

2. D'acord amb el que preveu l'apartat 1 de l'article 14 d'aquesta Llei, el treballador té dret a interrompre la seva activitat i abandonar el lloc de treball, si calgués, quan consideri que aquesta activitat comporta un risc greu i imminent per a la seva vida o la seva salut.

3. Quan, en el cas a què es refereix l'apartat 1 d'aquest article, l'empresari no adopti o no permeti l'adopció de les mesures necessàries per garantir la seguretat i la salut dels treballadors, els seus representants legals poden acordar, per majoria dels seus membres, la paralització de l'activitat dels treballadors afectats per aquest risc. L'acord ha de ser comunicat immediatament a l'empresa i a l'autoritat laboral, la qual, en un termini de vint-i-quatre hores, ha d'anul·lar o ratificar la paralització acordada.

L'acord a què es refereix el paràgraf anterior es pot adoptar per decisió de la majoria dels delegats de prevenció quan no sigui possible reunir amb la urgència requerida l'òrgan de representació del personal.

4. Els treballadors o els seus representants no poden patir cap mena de perjudici derivat de l'adopció de les mesures a què es refereixen els apartats anteriors, tret que hagin actuat de mala fe o hagin comès una negligència greu.

Article 22. Vigilància de la salut

1. L'empresari ha de garantir als treballadors al seu servei la vigilància periòdica del seu estat de salut segons els riscos inherents al treball.

Aquesta vigilància només es pot dur a terme quan el treballador hi doni el seu consentiment. Només s'exceptuen d'aquest caràcter voluntari, amb l'informe previ dels

representants dels treballadors, els supòsits en què la realització dels reconeixements sigui imprescindible per avaluar els efectes de les condicions de treball sobre la salut dels treballadors o per verificar si l'estat de salut del treballador pot constituir un perill per a ell mateix, per als altres treballadors o per a altres persones relacionades amb l'empresa o bé quan així s'estableixi en una disposició legal amb relació a la protecció de riscos específics i activitats de perillositat especial.

En qualsevol cas, cal optar per la realització d'aquells reconeixements o aquelles proves que causen menys molèsties al treballador i que siguin proporcionals al risc.

2. Les mesures de vigilància i control de la salut dels treballadors s'han de dur a terme sempre respectant el dret a la intimitat i a la dignitat de la persona del treballador i la confidencialitat de tota la informació relacionada amb el seu estat de salut.

3. Els resultats de la vigilància a què es refereix l'apartat anterior s'han de comunicar als treballadors afectats.

4. Les dades relatives a la vigilància de la salut dels treballadors no es poden fer servir amb finalitats discriminatòries ni en perjudici del treballador.

L'accés a la informació mèdica de caràcter personal ha de quedar limitat al personal mèdic i a les autoritats sanitàries que duguin a terme la vigilància de la salut dels treballadors, sense que pugui ser subministrada a l'empresari o a altres persones sense el consentiment exprés del treballador.

No obstant l'anterior, l'empresari i les persones o els òrgans amb responsabilitats en matèria de prevenció han de ser informats de les conclusions que es derivin dels reconeixements efectuats en relació amb l'aptitud del treballador per al desenvolupament del lloc de treball o amb la necessitat d'introduir o millorar les mesures de protecció i prevenció, a fi que puguin desenvolupar correctament les seves funcions en matèria preventiva.

5. En el supòsit que el tipus de riscos inherents al treball ho faci necessari, el dret dels treballadors a la vigilància periòdica del seu estat de salut s'ha de prolongar més enllà de la finalització de la relació laboral, en els termes que es determinin reglamentàriament.

6. Les mesures de vigilància i control de la salut dels treballadors seran dutes a terme per personal sanitari amb competència tècnica, formació i capacitat acreditada.

Article 23. Documentació

Derogat en part i substituït per Llei 54/2003

1. L'empresari ha d'elaborar i conservar a disposició de l'autoritat laboral la següent documentació relativa a les obligacions establertes als articles anteriors:

a) Pla de prevenció de riscos laborals, de conformitat amb el que preveu l'apartat 1 de l'article 16 d'aquesta llei.

b) Avaluació dels riscos per a la seguretat i la salut a la feina, incloent el resultat dels controls periòdics de les condicions de treball i de l'activitat dels treballadors, d'acord amb el que disposa el paràgraf a) de l'apartat 2 de l'article 16 d'aquesta llei.

c) Planificació de l'activitat preventiva, incloses les mesures de protecció i de prevenció a adoptar i, en cas necessari, material de protecció que s'hagi d'utilitzar, de conformitat amb el paràgraf b) de l'apartat 2 de l'article 16 d'aquesta llei.

d) Pràctica dels controls de l'estat de salut dels treballadors previstos a l'article 22 d'aquesta llei i conclusions obtingudes en els termes recollits en el darrer paràgraf de l'apartat 4 de l'article esmentat.

e) Relació d'accidents de treball i malalties professionals que hagin causat al treballador una incapacitat laboral superior a un dia de feina. En aquests casos, l'empresari ha de dur a terme, a més, la notificació a què es refereix l'apartat 3 d'aquest article.

2. En el moment en què cessin la seva activitat, les empreses han de remetre a l'autoritat laboral la documentació indicada a l'apartat anterior.

3. L'empresari està obligat a notificar per escrit a l'autoritat laboral els danys per a la salut dels treballadors al seu servei que s'haguessin produït arran del desenvolupament de la seva feina, d'acord amb el procediment que es determini reglamentàriament.

4. La documentació a què fa referència aquest article haurà de ser també posada a disposició de les autoritats sanitàries amb l'objectiu que aquestes puguin complir el que disposen l'article 10 d'aquesta Llei i l'article 21 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat.

Article 24. Coordinació d'activitats empresarials

Derogat en part i substituït per Llei 54/2003

1. Quan en un mateix centre de treball hi duguin a terme activitats treballadors de dues empreses o més, aquestes han de cooperar en l'aplicació de la normativa sobre prevenció de riscos laborals. Amb aquesta finalitat, han d'establir els mitjans de coordinació que calgui quant a la protecció i la prevenció de riscos laborals i la informació sobre aquests als seus treballadors respectius, en els termes previstos a l'apartat 1 de l'article 18 d'aquesta Llei.

2. L'empresari titular del centre de treball ha d'adoptar les mesures necessàries perquè aquells altres empresaris que duguin a terme activitats en el seu centre de treball rebin la informació i les instruccions adequades, quant als riscos existents al centre de treball i les mesures de protecció i prevenció corresponents, com també sobre les mesures d'emergència que calgui aplicar, a fi que ho facin saber als seus treballadors respectius.

3. Les empreses que contractin o subcontractin amb altres la realització d'obres o serveis corresponents a la seva pròpia activitat i que es duguin a terme en els seus propis centres de treball han de vigilar que aquests contractistes i subcontractistes compleixin la normativa de prevenció de riscos laborals.

4. Les obligacions consignades a l'últim paràgraf de l'apartat 1 de l'article 41 d'aquesta Llei també són d'aplicació, respecte de les operacions contractades, en els supòsits que els treballadors de l'empresa contractista o subcontractista no prestin serveis en els centres de treball de l'empresa principal, sempre que aquests treballadors hagin d'operar amb maquinària, equips, productes, primeres matèries o estris proporcionats per l'empresa principal.

5. Els deures de cooperació i d'informació i instrucció que es recullen als apartats 1 i 2 són d'aplicació respecte dels treballadors autònoms que duguin a terme activitats en aquests centres de treball.

6. *Afegit per Llei 54/2003* Les obligacions previstes en aquest article seran desenvolupades reglamentàriament.» Article quart. Organització de recursos per a les activitats preventives.

Article 25. Protecció de treballadors especialment sensibles a determinats riscos

1. L'empresari ha de garantir de manera específica la protecció dels treballadors que, per les seves característiques personals o el seu estat biològic conegut, inclosos aquells que tinguin reconeguda la situació de discapacitat física, psíquica o sensorial, siguin especialment sensibles als riscos derivats del treball. Amb aquesta finalitat, ha de tenir en compte aquests aspectes en les avaluacions dels riscos i, segons aquestes, ha d'adoptar les mesures de prevenció i protecció que calgui.

Els treballadors no han d'ocupar aquells llocs de treball en què, a causa de les seves característiques personals o el seu estat biològic o per la seva discapacitat física, psíquica o sensorial degudament reconeguda, puguin tant ells com els altres treballadors i altres persones relacionades amb l'empresa exposar-se a situacions de perill o, en general, quan es trobin manifestament en estats o situacions transitòries que no responguin a les exigències psicofísiques dels llocs de treball respectius.

2. De la mateixa manera, l'empresari ha de tenir en compte en les avaluacions els factors de risc que puguin incidir en la funció de procreació dels treballadors i les treballadores, en particular a causa d'exposició a agents físics, químics i biològics que puguin exercir efectes mutagènics o de toxicitat per a la procreació, tant en els aspectes de la fertilitat com del desenvolupament de la descendència, per tal d'adoptar les mesures preventives que calgui.

Article 26. Protecció de la maternitat

Modificat per la Llei 39/1999

1. L'avaluació dels riscos a què es refereix l'article 16 d'aquesta Llei ha de comprendre la determinació de la naturalesa, el grau i la durada de l'exposició de les treballadores en situació d'embaràs o part recent a agents, procediments o condicions de treball que puguin influir negativament en la salut de les treballadores o del fetus, en qualsevol activitat susceptible de presentar un risc específic. Si els resultats de l'avaluació revelen un risc per a la seguretat i la salut o una possible repercussió sobre l'embaràs o la lactància d'aquestes treballadores, l'empresari ha d'adoptar les mesures necessàries per evitar l'exposició a aquest risc, per mitjà d'una adaptació de les condicions o del temps de treball de la treballadora afectada.

Aquestes mesures han d'incloure, quan sigui necessari, la no realització de treball nocturn o de treball a torns.

2. Quan l'adaptació de les condicions o del temps de treball no sigui possible o, a pesar d'aquesta adaptació, les condicions d'un lloc de treball puguin influir negativament en la salut de la treballadora embarassada o del fetus, i així ho certifiquin els Serveis Mèdics de l'Institut Nacional de la Seguretat Social o de les Mútues, amb l'informe del metge del Servei Nacional de la Salut que assisteix facultativament la treballadora, aquesta haurà d'ocupar un lloc de treball o funció diferent i compatible amb el seu estat. L'empresari haurà de determinar, amb prèvia consulta als representants dels treballadors, la relació dels llocs de treball exempts de riscos a aquests efectes.

El canvi de lloc o funció s'ha de dur a terme de conformitat amb les regles i els criteris que s'apliquen en els supòsits de mobilitat funcional i ha de tenir efectes fins al moment en què l'estat de salut de la treballadora permeti la seva reincorporació a l'anterior lloc.

En el cas que, fins i tot aplicant les regles assenyalades en el paràgraf anterior, no existeixi un lloc de treball o funció compatible, la treballadora pot ser destinada a un lloc no corresponent al seu grup o categoria equivalent, si bé conserva el dret al conjunt de retribucions del seu lloc d'origen.

3. Si aquest canvi de lloc no és tècnicament o objectivament possible, o no es pot exigir raonablement per motius justificats, es pot declarar el pas de la treballadora afectada a la situació de suspensió del contracte per risc durant l'embaràs, contemplada en l'article 45.1.d de l'Estatut dels Treballadors, durant el període necessari per a la protecció de la seva seguretat o de la seva salut i mentre persisteixi la impossibilitat de reincorporar-se al seu lloc anterior o a un altre lloc compatible amb el seu estat.

4. El que es disposa en els números 1 i 2 d'aquest article també és d'aplicació durant el període de lactància si les condicions de treball poden influir negativament en la salut de la dona o del fill i així ho certifica el metge que, en el règim de Seguretat Social aplicable, assisteix facultativament la treballadora.

5. Les treballadores embarassades tenen dret a absentar-se del treball, i a ser remunerades en aquesta situació, per fer-se exàmens prenatals i practicar tècniques de preparació al part, amb previs avís a l'empresari i justificació de la necessitat de fer-ho dintre de la jornada de treball.

Article 27. Protecció dels menors

1. Abans de la incorporació a la feina de joves menors de divuit anys, i abans de qualsevol modificació important de les seves condicions de treball, l'empresari ha de dur a terme una avaluació dels llocs de treball que aquests hagin d'ocupar, a fi de determinar la naturalesa, el grau i la durada de la seva exposició, en qualsevol activitat susceptible de presentar un risc específic, a agents, processos o condicions de treball que puguin posar en perill la seguretat o la salut d'aquests treballadors.

Amb aquesta finalitat, l'avaluació ha de tenir en compte especialment els riscos específics per a la seguretat, la salut i el desenvolupament dels joves derivats de la seva manca d'experiència, de la seva immaduresa per avaluar els riscos existents o potencials i del seu desenvolupament encara incomplet.

En qualsevol cas, l'empresari ha d'informar aquests joves i els seus pares o tutors que hagin intervingut en la contractació, de conformitat amb el que disposa la lletra b) de l'article 7 del Text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, aprovat pel RDL 1/1995, de 24 de març, dels possibles riscos i de totes les mesures que s'hagin adoptat per a la protecció de la seva seguretat i la seva salut.

2. Tenint en compte els factors que hem indicat més amunt, el Govern ha d'establir les limitacions a la contractació de joves menors de divuit anys en feines que presentin riscos específics.

Article 28. Relacions de treball temporals, de durada determinada i en empreses de treball temporal

1. Els treballadors amb relacions de treball temporals o de durada determinada, com també els contractats per empreses de treball temporal, han de gaudir del mateix nivell de protecció en matèria de seguretat i salut que els altres treballadors de l'empresa en què presten els seus serveis.

L'existència d'una relació de treball de les indicades al paràgraf anterior no justificarà en cap cas, una diferència de tracte quant a les condicions de treball, en el que faci referència a qualsevol dels aspectes de la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors.

Aquesta Llei i les seves disposicions de desenvolupament s'han d'aplicar plenament a les relacions de treball indicades en els paràgrafs anteriors.

2. L'empresari ha d'adoptar les mesures que calgui per garantir que, amb caràcter previ a l'inici de la seva activitat, els treballadors a què fa referència l'apartat anterior rebin informació sobre els riscos als quals s'hagin d'exposar, en particular quant a la necessitat de qualificacions o aptituds professionals determinades, l'exigència de controls mèdics especials o l'existència de riscos específics del lloc de treball que cal cobrir, com també sobre les mesures de protecció i prevenció davant d'aquests riscos.

Aquests treballadors han de rebre, en qualsevol cas, una formació suficient i adequada a les característiques del lloc de treball que hagin de cobrir, tenint-ne en compte la qualificació i experiència professionals i els riscos a què s'hagin d'exposar.

3. Els treballadors a què es refereix aquest article tenen dret a una vigilància periòdica del seu estat de salut, en els termes establerts a l'article 22 d'aquesta Llei i en les seves normes de desenvolupament.

4. L'empresari ha d'informar els treballadors designats per ocupar-se de les activitats de protecció i prevenció o, si escau, el servei de prevenció previst a l'article 31 d'aquesta Llei de la incorporació dels treballadors a què es refereix aquest article, en la mesura necessària perquè puguin dur a terme les seves funcions de manera adequada respecte de tots els treballadors de l'empresa.

5. En les relacions de treball mitjançant empreses de treball temporal, l'empresa usuària és responsable de les condicions d'execució de la feina en tot el que faci referència a la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors. A més, correspon a l'empresa usuària el compliment de les obligacions en matèria d'informació previstes als apartats 2 i 4 d'aquest article.

L'empresa de treball temporal és responsable del compliment de les obligacions en matèria de formació i vigilància de la salut que s'estableixen als apartats 2 i 3 d'aquest article. Amb aquesta finalitat, i sense perjudici del que es disposa al paràgraf anterior, l'empresa usuària ha d'informar l'empresa de treball temporal, i aquesta als treballadors afectats, abans de la seva adscripció, de les característiques pròpies dels llocs de treball que han d'ocupar i de les qualificacions requerides.

L'empresa usuària ha d'informar els representants dels seus treballadors de l'adscripció dels treballadors que li proporcionen l'empresa de treball temporal. Els esmentats treballadors es poden adreçar als representants en l'exercici dels drets reconeguts en aquesta Llei.

Article 29. Obligacions dels treballadors en matèria de prevenció de riscos

1. Correspon a cada treballador vetllar, segons les seves possibilitats i per mitjà de l'acompliment de les mesures de prevenció que s'adoptin en cada cas, per la seva pròpia seguretat i salut en el treball i per la d'aquelles altres persones les quals la seva activitat professional pugui afectar, a causa dels seus actes i omissions en el treball, o de conformitat amb la seva formació i les instruccions de l'empresari.

2. Els treballadors, d'acord amb la seva formació i seguint les instruccions de l'empresari, cal que, en particular:

1r. Utilitzin adequadament, d'acord amb la seva naturalesa i els riscos previsibles, les màquines, els aparells, les eines, les substàncies perilloses, els equips de transport i, en general, qualsevol altre mitjà amb el qual duguin a terme la seva activitat.

2n. Facin servir correctament els mitjans i els equips de protecció que els facilita l'empresari, d'acord amb les instruccions que aquest els doni.

3r. No posin fora de funcionament i utilitzin correctament els dispositius de seguretat existents o els que s'instal·lin als espais relacionats amb la seva activitat o en els llocs de treball on aquesta s'esdevingui.

4t. Informin immediatament el seu superior jeràrquic directe i els treballadors designats per dur a terme activitats de protecció i prevenció o, si escau, el servei de prevenció, sobre qualsevol situació que, al seu parer, comporti, per motius raonables, un risc per a la seguretat i la salut dels treballadors.

5è. Contribueixin al compliment de les obligacions establertes per l'autoritat competent a fi de protegir la seguretat i la salut dels treballadors als seus llocs de treball.

6è. Cooperin amb l'empresari perquè aquest pugui garantir unes condicions de treball que siguin segures i que no comportin riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors.

3. L'incompliment per part dels treballadors de les obligacions en matèria de prevenció de riscos a què es refereixen els apartats anteriors té la consideració d'incompliment laboral a l'efecte previst a l'article 58.1 de l'Estatut dels treballadors o de falta, si escau, d'acord amb el que estableix la normativa corresponent sobre règim disciplinari dels funcionaris públics o del personal estatutari al servei de les administracions públiques. Allò que disposa aquest apartat s'ha d'aplicar igualment als socis de les cooperatives l'activitat de les quals consisteixi en la prestació del seu treball, amb les precisions que s'estableixin en els seus reglaments de règim intern.

CAPÍTOL IV

Serveis de prevenció

Article 30. *Protecció i prevenció de riscos professionals*

1. En compliment del deure de prevenció de riscos professionals, l'empresari ha de designar un o diversos treballadors perquè s'ocupin d'aquesta activitat, ha de constituir un servei de prevenció o bé ha de concertar aquest servei amb una entitat especialitzada aliena a l'empresa.

2. Els treballadors designats han de tenir prou capacitat, disposar del temps i dels mitjans que calgui i ser suficients en nombre, tenint en compte les dimensions de l'empresa, com també els riscos a què són exposats els treballadors i com hi estan distribuïts, amb l'abast que es determini en les disposicions a què es refereix la lletra e de l'apartat 1 de l'article 6 d'aquesta Llei.

Els treballadors a què es refereix el paràgraf anterior col·laboraran entre ells i, si escau, amb els serveis de prevenció.

3. L'empresari ha de facilitar als treballadors designats l'accés a la informació i la documentació a què es refereixen els articles 18 i 23 d'aquesta Llei, a fi que puguin dur a terme l'activitat de prevenció.

4. Els treballadors designats no poden patir cap perjudici a causa de les activitats de protecció i prevenció dels riscos professionals a l'empresa i, mentre les exerceixin, han de gaudir particularment de les garanties que estableixen per als representants dels treballadors les lletres a, b i c de l'article 68 i l'apartat 4 de l'article 56 del Text refós de la Llei de l'estatut dels treballadors.

Aquesta garantia afecta també els treballadors del servei de prevenció quan l'empresa decideixi constituir-lo, d'acord amb el que es disposa a l'article següent.

Els treballadors esmentats als paràgrafs anteriors han de tractar com a secret professional qualsevol informació relativa a l'empresa a què tinguin accés, com a conseqüència del desenvolupament de les seves funcions.

5. A les empreses de menys de sis treballadors, l'empresari pot assumir personalment les funcions que s'indiquen a l'apartat 1, sempre que desenvolupi habitualment la seva activitat al centre de treball i tingui prou capacitat per fer-ho, en funció dels riscos a què s'exposin els treballadors i la perillositat de les activitats, segons que es determina a les disposicions de la lletra e de l'apartat 1 de l'article 6 d'aquesta Llei.

6. L'empresari que no hagi concertat el servei de prevenció amb una entitat especialitzada aliena a l'empresa ha de sotmetre el seu sistema de prevenció al control d'una auditoria o una avaluació externa, en els termes que es determinin reglamentàriament.

Article 31. Serveis de prevenció

Derogat en part i substituït per Llei 54/2003

1. Si, segons les dimensions de l'empresa, la designació d'un o diversos treballadors fos insuficient per a la realització de les activitats de prevenció dels riscos a què estan exposats els treballadors o de la perillositat de les activitats que s'hi duguin a terme, amb l'abast que s'estableixi a les disposicions a què es refereix la lletra e de l'apartat 1 de l'article 6 d'aquesta Llei, l'empresari ha de recórrer a un o diversos serveis de prevenció propis o aliens a l'empresa, que hi ha de col·laborar quan calgui.

Per a l'establiment d'aquests serveis a les administracions públiques, se n'ha de tenir en compte l'estructura organitzativa i l'existència d'àmbits sectorials i descentralitzats, si escau.

2. Es considera servei de prevenció el conjunt de mitjans humans i materials necessaris per dur a terme les activitats preventives a fi de garantir la protecció adequada de la seguretat i la salut dels treballadors, per a la qual cosa han d'assessorar i assistir l'empresari, els treballadors o els seus representants i els òrgans de representació especialitzats.

Per a l'exercici de les seves funcions, l'empresari ha de facilitar a aquest servei l'accés a la informació i la documentació a què es refereix l'apartat 3 de l'article anterior.

3. Els serveis de prevenció han d'estar en condicions de proporcionar a l'empresa l'assessorament i el suport que necessiti segons els tipus de riscos que hi hagi i pel que fa a:

- a) El disseny, la implantació i l'aplicació d'un pla de prevenció de riscos laborals que permeti la integració de la prevenció a la empresa.
- b) Avaluar els factors de risc que puguin afectar la seguretat i la salut dels treballadors, en els termes que preveu l'article 16 d'aquesta Llei.
- c) La planificació de l'activitat preventiva i la determinació de les prioritats en l'adopció de les mesures preventives i la vigilància de la seva eficàcia
- d) Informar i formar els treballadors.
- e) Prestar els primers auxilis i els plans d'emergència.
- f) Vigilar la salut dels treballadors amb relació als riscos derivats del treball.

4. El servei de prevenció ha de ser interdisciplinari i ha de disposar dels mitjans adequats a fi de complir les seves funcions. Per això, la formació, l'especialitat, la capaciació, la dedicació i el nombre de components d'aquests serveis com també els recursos tècnics han de ser suficients i adequats a les activitats preventives que calgui desenvolupar, segons les circumstàncies que es detallen tot seguit:

- a) Dimensions de l'empresa.
- b) Tipus de risc a què es puguin exposar els treballadors.
- c) Distribució de riscos a l'empresa.

5. Per tal de poder actuar com a serveis de prevenció, les entitats especialitzades han de tenir l'acreditació de l'administració laboral, que podran obtenir mitjançant la comprovació que reuneixen els requisits que s'estableixen reglamentàriament i després de l'aprovació prèvia de l'administració sanitària pel que fa als aspectes de tipus sanitari.

Article 32. Actuació preventiva de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals

Les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social poden desenvolupar per a les empreses que hi estiguin associades les funcions corresponents als serveis de prevenció, segons el que disposa l'apartat 5 de l'article 31.

Els representants dels empresaris i dels treballadors tenen dret a participar en el control i seguiment de la gestió desenvolupada per les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social en les funcions a què es refereix el paràgraf anterior de

conformitat amb allò que preveu l'article 39.5 de la Llei 42/1994, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i d'ordre social.

Article 32 bis. Presència dels recursos preventius.

Afejit per Llei 54/2003

1. La presència al centre de treball dels recursos preventius, sigui quina sigui la modalitat d'organització d'aquests recursos, serà necessària en els següents casos:

a) Quan els riscos puguin veure's agreujats o modificats en el desenvolupament del procés o l'activitat, per la concurrència d'operacions diverses que es desenvolupen successiva o simultàniament i que precisin el control de la correcta aplicació dels mètodes de treball.

b) Quan es realitzin activitats o processos que reglamentàriament siguin considerats com a perillosos o amb riscos especials.

c) Quan la necessitat d'aquesta presència sigui requerida per la Inspecció de Treball i Seguretat Social, si les circumstàncies del cas així ho exigissin ateses les condicions de treball detectades.

2. Es consideren recursos preventius, als quals l'empresari podrà assignar la presència, els següents:

a) Un o diversos treballadors designats de l'empresa.

b) Un o diversos membres del servei de prevenció propi de l'empresa.

c) Un o diversos membres del o dels serveis de prevenció aliens concertats per l'empresa. Quan la presència sigui realitzada per diferents recursos preventius hauran de col·laborar entre sí.

3. Els recursos preventius a què es refereix l'apartat anterior hauran de tenir la capacitat suficient, disposar dels mitjans necessaris i ser suficients en nombre per vigilar el compliment de les activitats preventives, havent de romandre al centre de treball durant el temps en què es mantingui la situació que determini la seva presència.

4. No obstant el que s'assenyala en els apartats anteriors, l'empresari podrà assignar la presència de forma expressa a un o diversos treballadors de l'empresa que, sense formar part del servei de prevenció propi ni ser treballadors designats, reuneixin els coneixements, la qualificació i l'experiència necessaris en les activitats o processos a què es refereix l'apartat 1 i comptin amb la formació preventiva corresponent, com a mínim, a les funcions del nivell bàsic.

En aquest supòsit, aquests treballadors hauran de mantenir la necessària col·laboració amb els recursos preventius de l'empresari.»

CAPÍTOL V

Consulta i participació dels treballadors

Article 33. Consulta dels treballadors

1. L'empresari ha de consultar als treballadors, amb la deguda antelació, l'adopció de les decisions relatives a:

a) La planificació i l'organització de la feina a l'empresa i la introducció de noves tecnologies, en tot allò relacionat amb les conseqüències que aquestes puguin tenir per a la seguretat i la salut dels treballadors, derivades de l'elecció dels equips, la determinació i l'adequació de les condicions de treball i l'impacte dels factors ambientals en la feina.

b) L'organització i el desenvolupament de les activitats de protecció de la salut i prevenció dels riscos professionals a l'empresa, incloent-hi la designació dels treballadors encarregats d'aquestes activitats o el recurs a un servei de prevenció extern.

c) La designació dels treballadors encarregats de les mesures d'emergència.

d) Els procediments d'informació i documentació a què es refereixen els articles 18, apartat 1, i 23, apartat 1, d'aquesta Llei.

e) El projecte i l'organització de la formació en matèria preventiva.

f) Qualsevol altra acció que pugui tenir efectes substancials sobre la seguretat i la salut dels treballadors.

2. A les empreses que disposin de representants dels treballadors, les consultes a què es refereix l'apartat anterior s'han de dur a terme amb aquests representants.

Article 34. Drets de participació i representació

1. Els treballadors tenen dret a participar en l'empresa, pel que fa a les qüestions relacionades amb la prevenció de riscos en el treball.

A les empreses o els centres de treball amb sis treballadors o més, la participació d'aquests s'ha de canalitzar mitjançant els seus representants i la representació especialitzada que es regula en aquest capítol.

2. Correspon als comitès d'empresa, als delegats de personal i als representants sindicals, en els termes que, respectivament, els reconeixen l'Estatut dels treballadors, la Llei d'òrgans de representació del personal al servei de les administracions públiques i la Llei orgànica de llibertat sindical, la defensa dels interessos dels treballadors en matèria de prevenció de riscos en el treball. Per fer-ho, els representants del personal han d'exercir les competències que aquestes normes estableixen en matèria d'informació, consulta i negociació, vigilància i control i exercici d'accions davant les empreses i els òrgans i els tribunals competents.

3. El dret de participació que es regula en aquest capítol s'ha d'exercir en l'àmbit de les administracions públiques amb les adaptacions que procedeixin segons la diversitat de les activitats que duguin a terme i les diferents condicions en què aquestes es realitzen, la complexitat i la dispersió de la seva estructura organitzativa i les seves peculiaritats en matèria de representació col·lectiva, en els termes previstos en la Llei 7/1990, de 19 de juliol, sobre negociació col·lectiva i participació en la determinació de les condicions de treball dels empleats públics, i es poden establir àmbits sectorials i descentralitzats segons el nombre d'efectius i de centres.

A fi de dur a terme aquesta adaptació en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, el Govern ha de tenir en compte els criteris següents:

a) En cap cas aquesta adaptació no pot afectar les competències, les facultats i les garanties que es reconeixen en aquesta Llei als delegats de prevenció i als comitès de seguretat i salut.

b) Cal establir l'àmbit específic que resulti adequat en cada cas per a l'exercici de la funció de participació en matèria preventiva dins l'estructura organitzativa de l'Administració. Amb caràcter general, aquest àmbit és el dels òrgans de representació del personal al servei de les administracions públiques, tot i que se'n poden establir altres de diferents segons les característiques de l'activitat i la freqüència dels riscos a què es puguin exposar els treballadors.

c) Quan en aquest àmbit hi hagi diferents òrgans de representació del personal, cal garantir una actuació coordinada de tots ells en matèria de prevenció i protecció de la seguretat i la salut en el treball i cal fer possible que la participació es dugui a terme de manera conjunta entre els uns i els altres, en l'àmbit específic establert a aquest efecte.

d) Amb caràcter general, s'ha de constituir un únic comitè de seguretat i salut en l'àmbit dels òrgans de representació previstos a la Llei d'òrgans de representació del personal al servei de les administracions públiques, que ha d'estar integrat pels delegats de prevenció designats en aquest àmbit, tant per al personal amb relació de caràcter administratiu o estatutari com per al personal laboral, i per representants de l'administració en un nombre no superior al del delegats. No obstant això, es poden constituir comitès de seguretat i salut en altres àmbits quan les raons de l'activitat i el tipus i la freqüència dels riscos ho aconsellin.

Article 35. Delegats de prevenció

1. Els delegats de prevenció són els representants dels treballadors amb funcions específiques en matèria de prevenció de riscos en el treball.

2. Els delegats de prevenció són designats pels representants del personal i entre membres d'aquests representants, en l'àmbit dels òrgans de representació previstos a les normes a què es refereix l'article anterior, d'acord amb l'escala següent:

De 50 a 100 treballadors:	2 delegats de prevenció
De 101 a 500 treballadors:	3 delegats de prevenció
De 501 a 1000 treballadors:	4 delegats de prevenció

De 1001 a 2000 treballadors:	5 delegats de prevenció
De 2001 a 3000 treballadors:	6 delegats de prevenció
De 3001 a 4000 treballadors:	7 delegats de prevenció
A partir de 4001 treballadors:	8 delegats de prevenció

A les empreses de fins a trenta treballadors, hi ha d'haver un delegat de prevenció que ha de ser el delegat de personal. A les empreses que tinguin entre trenta-un i quaranta-nou treballadors, hi ha d'haver un delegat de prevenció que ha de ser elegit pels delegats del personal i entre membres d'aquest col·lectiu.

3. A l'efecte de determinar el nombre de delegats de prevenció, s'han de tenir en compte els criteris següents:

a) Els treballadors vinculats per contractes de durada determinada superior a un any s'han de considerar treballadors fixos de plantilla.

b) Els contractats per a un termini de fins a un any, s'han de considerar segons el nombre de dies treballats en el període d'un any anterior a la designació. Cada dos-cents dies treballats o fracció s'han de computar com un treballador més.

4. No obstant el que es disposa en aquest article, en els convenis col·lectius es poden establir altres sistemes de designació dels delegats de prevenció, sempre que es garanteixi que la facultat de designació correspon als representants del personal o als treballadors mateix.

De la mateixa manera, en la negociació col·lectiva o per mitjà dels acords a què es refereix l'article 83, apartat 3, de l'Estatut dels treballadors, es pot acordar que les competències reconegudes en aquesta Llei als delegats de prevenció siguin exercides per òrgans específics creats al mateix conveni o als acords esmentats. Aquests òrgans poden assumir, en els termes i d'acord amb les modalitats que hom acordi, competències generals respecte del conjunt dels centres de treball inclosos en l'àmbit d'aplicació del conveni o de l'acord, a fi de fomentar-hi un més bon compliment de la normativa sobre prevenció de riscos laborals.

Igualment, en l'àmbit de les administracions públiques, es poden establir, en els termes indicats a la Llei 7/1990, de 19 de juliol, sobre negociació col·lectiva i participació en la determinació de les condicions de treball dels empleats públics, altres sistemes de designació dels delegats de prevenció i es pot acordar que les competències que aquesta Llei els atribueix puguin ser exercides per òrgans específics.

Article 36. Competències i facultats dels delegats de prevenció

1. Són competències dels delegats de prevenció les següents:

a) Col·laborar amb la direcció de l'empresa a millorar l'acció preventiva.

b) Promoure i fomentar la cooperació dels treballadors en l'execució de la normativa sobre prevenció de riscos laborals.

c) Ser consultats per l'empresari sobre les decisions a què es refereix l'article 33 d'aquesta Llei, abans que siguin executades.

d) Exercir una tasca de vigilància i de control sobre el compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals.

A les empreses que, d'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 38 d'aquesta Llei, no tinguin un comitè de seguretat i salut pel fet de no arribar al nombre mínim de treballadors requerit amb aquest efecte, les competències que se li atribueixen en aquesta Llei han de ser exercides pels delegats de prevenció.

2. En l'exercici de les competències atribuïdes als delegats de prevenció, aquests estan facultats per:

a) Acompanyar els tècnics en les avaluacions de tipus preventiu de l'ambient de treball, com també, en els termes previstos a l'article 40 d'aquesta Llei, els inspectors de Treball i Seguretat Social en les visites i les verificacions que duguin a terme als centres de treball a fi de comprovar que es compleixi la normativa sobre prevenció de riscos laborals, i els poden formular les observacions que creguin oportunes.

b) Tenir accés, amb les limitacions previstes a l'apartat 4 de l'article 22 d'aquesta Llei, a la informació i la documentació referent a les condicions de treball que siguin necessàries per a l'exercici de les seves funcions i, particularment, a la prevista en els articles 18 i 23 d'aquesta Llei.

Quan la informació estigui subjecta a les limitacions indicades, només pot ser subministrada de manera que es garanteixi el respecte de la confidencialitat.

c) Ser informats per l'empresari sobre els danys produïts en la salut dels treballadors quan aquest n'hagués tingut coneixement; els delegats es poden presentar, encara que sigui fora de la seva jornada laboral, al lloc dels fets a fi de conèixer-ne les circumstàncies.

d) Rebre de l'empresari les informacions que aquest hagi obtingut de les persones o els òrgans encarregats de les activitats de protecció i prevenció de l'empresa, com també dels organismes competents per a la seguretat i la salut dels treballadors, sense perjudici del que disposa l'article 40 d'aquesta Llei en matèria de col·laboració amb la Inspecció de Treball i Seguretat Social.

e) Dur a terme visites als llocs de treball per exercir una tasca de vigilància i de control de l'estat de les condicions de treball i poder, amb aquesta finalitat, accedir a qualsevol zona i comunicar-se durant la jornada amb els treballadors, de manera que no s'alteri el desenvolupament normal del procés productiu.

f) Exigir a l'empresari que adopti mesures de tipus preventiu i per millorar els nivells de protecció de la seguretat i la salut dels treballadors; amb aquesta finalitat, poden fer propostes a l'empresari, com també al comitè de seguretat i salut perquè s'hi discuteixin.

g) Proposar a l'òrgan de representació dels treballadors que s'adopti l'acord de paralització d'activitats a què es refereix l'apartat 3 de l'article 21.

3. Els informes que hagin d'emetre els delegats de prevenció d'acord amb el que disposa la lletra c de l'apartat 1 d'aquest article s'han d'elaborar en un termini de quinze dies, o bé en el temps imprescindible quan calgui adoptar mesures adreçades a prevenir riscos imminents. Un cop transcorregut aquest termini sense que s'hagi emès l'informe, l'empresari pot posar en pràctica la seva decisió.

4. Si l'empresari es nega a adoptar les mesures proposades pel delegat de prevenció segons el que disposa la lletra f de l'apartat 2 d'aquest article, cal que en doni els motius.

Article 37. Garanties i secret professional dels delegats de prevenció

1. El que preveu l'article 68 de l'Estatut dels treballadors en matèria de garanties és d'aplicació als delegats de prevenció en la seva condició de representants dels treballadors.

El temps que esmercin els delegats de prevenció en l'exercici de les funcions previstes en aquesta Llei es considera d'exercici de funcions de representació a l'efecte de la utilització del crèdit d'hores mensuals retribuïdes previst a la lletra e de l'esmentat article 68 de l'Estatut dels treballadors.

Això no obstant, es considera, en qualsevol cas, temps de treball efectiu, sense imputació a l'esmentat crèdit horari, el corresponent a les reunions del comitè de seguretat i salut i a qualsevol altra de convocada per l'empresari en matèria de prevenció de riscos, com també el destinat a les visites previstes a les lletres a i c de l'apartat 2 de l'article anterior.

2. L'empresari ha de proporcionar als delegats de prevenció els mitjans i la formació en matèria preventiva que calgui per a l'exercici de les seves funcions.

La formació l'ha de facilitar l'empresari amb els seus propis mitjans o mitjançant el concert amb organismes o entitats especialitzades en la matèria, s'ha d'adaptar a l'evolució dels riscos i a l'aparició d'altres de nous i cal repetir-la periòdicament si és necessari.

El temps esmerçat en la formació es considera temps de treball a qualsevol efecte i el seu cost no pot ser, en cap cas, a càrrec dels delegats de prevenció.

3. S'ha d'aplicar als delegats de prevenció el que disposa l'apartat 2 de l'article 65 de l'Estatut dels treballadors pel que fa al degut secret professional respecte de les informacions a què tinguessin accés com a conseqüència de la seva actuació a l'empresa.

4. El que disposa aquest article en matèria de garanties i secret professional dels delegats de prevenció, en el cas de les relacions de caràcter administratiu o estatutari del personal al servei de les administracions públiques, s'ha d'entendre amb referència a la regulació expressada en els articles 10, paràgraf segon i 11 de la Llei 9/1987, de 12 de juny, d'òrgans de representació, determinació de les condicions de treball i participació del personal al servei de les administracions públiques.

Article 38. Comitè de seguretat i salut

1. El comitè de seguretat i salut és l'òrgan paritari i col·legiat de participació destinat a la consulta regular i periòdica de les actuacions de l'empresa en matèria de prevenció de riscos.

2. S'ha de constituir un comitè de seguretat i salut en totes les empreses o els centres de treball amb cinquanta treballadors o més.

El comitè ha d'estar format pels delegats de prevenció, d'una banda, i per l'empresari i/o els seus representants en nombre igual al dels delegats de prevenció, de l'altra.

Han de participar en les reunions del comitè de seguretat i salut, amb veu però sense vot, els delegats sindicals i els responsables tècnics de la prevenció a l'empresa que no estiguin inclosos en la composició a què es refereix el paràgraf anterior. Poden participar-hi, en les mateixes condicions, treballadors de l'empresa que tinguin una qualificació o una informació especial respecte de qüestions concretes que es debatin en aquest òrgan i tècnics en prevenció aliens a l'empresa, sempre que ho sol·liciti alguna de les representacions en el comitè.

3. El comitè de seguretat i salut s'ha de reunir cada trimestre i sempre que ho sol·liciti alguna de les seves representacions. El comitè ha d'adoptar les seves pròpies normes de funcionament.

Les empreses que tinguin diversos centres de treball dotats de comitè de seguretat i salut poden acordar amb els seus treballadors la creació d'un comitè intercentres, amb les funcions que li atribueixi l'acord.

Article 39. Competències i facultats del comitè de seguretat i salut

Derogat en part i substituït per Llei 54/2003

1. El comitè de seguretat i salut té les competències següents:

a) Participar en l'elaboració, posada en pràctica i avaluació dels plans i programes de prevenció de riscos en l'empresa. A tal efecte, en el seu si es debatran, abans de la seva posada en pràctica i en allò que fa referència a la seva incidència en la prevenció de riscos, els projectes en matèria de planificació, organització del treball i introducció de noves tecnologies, organització i desenvolupament de les activitats de protecció i prevenció a què es refereix l'article 16 d'aquesta llei i projecte i organització de la formació en matèria preventiva.

b) Promoure iniciatives sobre mètodes i procediments per a la prevenció efectiva dels riscos i proposar a l'empresa la millora de les condicions o la correcció de les deficiències que hi hagi.

2. En l'exercici de les seves competències, el comitè de seguretat i salut està facultat per:

a) Conèixer directament la situació relativa a la prevenció de riscos al centre de treball, tot duent a terme, a aquest efecte, les visites que consideri oportunes.

b) Conèixer tots els documents i els informes que calgui sobre les condicions de treball per al compliment de les seves funcions, com també els procedents de l'activitat del servei de prevenció, si escau.

c) Conèixer i analitzar els danys produïts en la salut o en la integritat física dels treballadors, a fi de valorar-ne les causes i proposar les mesures preventives oportunes.

d) Conèixer la memòria i la programació anuals de serveis de prevenció i fer-ne informes.

3. Per tal de fer complir el que disposa aquesta llei respecte de la col·laboració entre empreses en els supòsits de desenvolupament simultani d'activitats en un mateix centre de treball, es pot acordar la realització de reunions conjuntes dels comitès de seguretat i salut o, si no n'hi hagués, dels delegats de prevenció i els empresaris de les empreses que no tinguin aquests comitès, o bé altres mesures d'actuació coordinada.

Article 40. Col·laboració amb la Inspecció de Treball i Seguretat Social

1. Els treballadors i els seus representants poden recórrer a la Inspecció de Treball i Seguretat Social si consideren que amb les mesures adoptades i els mitjans utilitzats per l'empresari no n'hi ha prou per garantir la seguretat i la salut en el treball.

2. Pel que fa les visites als centres de treball a fi de comprovar que s'hi compleixi la normativa sobre prevenció de riscos laborals, l'inspector de Treball i Seguretat Social ha de comunicar la seva presència a l'empresari o al seu representant o a la persona inspeccionada, al comitè de

seguretat i salut, al delegat de prevenció o, si aquest estigués absent, als representants legals dels treballadors, a fi que aquests el puguin acompanyar durant la seva visita i puguin formular-li les observacions que creguin oportunes, a menys que consideri que aquestes comunicacions puguin perjudicar l'èxit de les seves funcions.

3. La Inspecció de Treball i Seguretat Social ha d'informar els delegats de prevenció sobre els resultats de les visites a què fa referència l'apartat anterior i sobre les mesures que s'hagin adoptat com a conseqüència d'aquestes, com també a l'empresari mitjançant una diligència en el Llibre de visites de la Inspecció de Treball i Seguretat Social que ha de tenir cada centre de treball.

4. Les organitzacions sindicals i empresarials més representatives han de ser consultades amb caràcter previ a l'elaboració dels plans d'actuació de la Inspecció de Treball i Seguretat Social en matèria de prevenció de riscos en el treball, en especial dels programes específics per a empreses de menys de sis treballadors, i han de ser informades del resultat d'aquests plans.

CAPÍTOL VI

Obligacions dels fabricants, els importadors i els subministradors

Article 41. Obligacions dels fabricants, els importadors i els subministradors

1. Els fabricants, els importadors i els subministradors de maquinària, equips, productes i estris de treball estan obligats a assegurar que aquests no constitueixin una font de perill per al treballador, sempre que estiguin instal·lats i siguin utilitzats en les condicions, la forma i amb les finalitats que han recomanat.

Els fabricants, els importadors i els subministradors de productes i substàncies químics que s'utilitzin en la feina estan obligats a envasar-los i etiquetar-los de manera que se'n permeti la conservació i la manipulació en condicions de seguretat i se n'identifiqui clarament el contingut i els riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors que comportin el seu emmagatzemament o la seva utilització.

Els subjectes esmentats en els dos paràgrafs anteriors han de subministrar la informació que indiqui la manera correcta d'utilització per part dels treballadors, les mesures preventives addicionals que s'hagin de prendre i els riscos laborals que comportin tant el seu ús normal com la seva manipulació o utilització inadequada.

Els fabricants, els importadors i els subministradors d'elements per a la protecció dels treballadors estan obligats a assegurar-ne l'efectivitat, sempre que estiguin instal·lats i siguin utilitzats en les condicions i de la manera que ells recomanin. A aquest efecte, cal que subministrin la informació que indiqui el tipus de risc que comporten, el nivell de protecció davant del risc que proporcionen i la manera correcta de fer-los servir i de mantenir-los.

Els fabricants, els importadors i els subministradors han de proporcionar als empresaris, i aquests demanar-los a aquells, la informació necessària a fi que la utilització i la manipulació de la maquinària, els equips, els productes, les primeres matèries i els estris de treball es produeixin sense riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors, com també perquè els empresaris puguin complir les seves obligacions d'informació envers els treballadors.

2. L'empresari ha de garantir que les informacions a què es refereix l'apartat anterior siguin facilitades als treballadors en termes que els resultin comprensibles.

CAPÍTOL VII

Responsabilitats i sancions

Article 42. Responsabilitats i la seva compatibilitat

Derogat en part i substituït per RDL 5/2000. Derogat en part i substituït per Llei 54/2003

1. L'incompliment per part dels empresaris de les seves obligacions en matèria de prevenció de riscos laborals dona lloc a responsabilitats administratives, com també, si escau, a responsabilitats penals i civils pels danys i perjudicis que puguin derivar d'aquest incompliment.

2. Derogat per RDL 5/2000.

3. Les responsabilitats administratives que es derivin del procediment sancionador han de ser compatibles amb les indemnitzacions pels danys i els perjudicis causats i de recàrec de prestacions econòmiques del sistema de la Seguretat Social que pugui fixar l'òrgan competent d'acord amb el que preveu la normativa reguladora d'aquest sistema.

4. Derogat per RDL 5/2000.

5. Derogat per RDL 5/2000.

Article 43. Requeriments de la Inspecció de Treball i Seguretat Social

1. Si l'inspector de Treball i Seguretat Social comprova que hi ha una infracció a la normativa sobre prevenció de riscos laborals, haurà de requerir a l'empresari que reperi les deficiències observades, llevat que, per la gravetat i la imminència dels riscos, fos necessari acordar la paralització prevista a l'article 44. Tot això sense perjudici de la proposta de sanció corresponent, si escau.

2. El requeriment formulat per l'inspector de Treball i Seguretat Social s'ha de fer saber per escrit a l'empresari presumptament responsable, tot indicant-li les anomalies o les deficiències apreciades i el termini que té per reparar-les. Aquest requeriment també s'ha de posar en coneixement dels delegats de prevenció.

Si s'incompleix el requeriment formulat i continuen havent-hi els fets infractors, l'inspector de Treball i Seguretat Social, si no ho ha fet inicialment, ha d'aixecar l'acta d'infracció corresponent per aquests fets.

3. Afegit per Llei 54/2003.

Els requeriments efectuats pels funcionaris públics a què es refereix l'article 9.2 d'aquesta llei, en exercici de les seves funcions de recolzament i col·laboració amb la Inspecció de Treball i Seguretat Social, es practican amb els requisits i efectes establerts en l'apartat anterior, podent reflectir-se en el Llibre de Visites de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, en la forma que es determini reglamentàriament.

Article 44. Paralització de treballs

1. Quan l'inspector de Treball i Seguretat Social comprovi que la inobservança de la normativa sobre prevenció de riscos laborals implica, a parer seu, un risc greu i imminent per a la seguretat i la salut dels treballadors, pot ordenar la paralització immediata d'aquests treballs o aquestes tasques. Aquesta mesura s'ha de comunicar a l'empresa responsable, que l'ha de posar en coneixement immediat dels treballadors afectats, del comitè de seguretat i salut, del delegat de prevenció o, si no hi fos, dels representants del personal. L'empresa responsable ha de retre compte a l'inspector de Treball i Seguretat Social del compliment d'aquesta notificació.

L'inspector de Treball i Seguretat Social ha de traslladar la seva decisió de manera immediata a l'autoritat laboral. L'empresa, sense perjudici del compliment immediat d'aquesta decisió, la pot impugnar davant l'autoritat laboral en el termini de tres dies hàbils, i aquesta impugnació s'ha de resoldre en un termini màxim de vint-i-quatre hores. Aquesta resolució és executiva, sense perjudici dels recursos que siguin procedents.

La paralització dels treballs ha de ser aixecada per la Inspecció de Treball i Seguretat Social que l'hagi decretada, o per l'empresari tan bon punt es reparin les causes que la van motivar, i, en aquest últim cas, això s'ha de comunicar immediatament a la Inspecció de Treball i Seguretat Social.

2. Els supòsits de paralització regulats en aquest article, com també els que es considerin en la normativa reguladora de les activitats previstes a l'apartat 2 de l'article 7 d'aquesta llei, s'entendran, en qualsevol cas, sense perjudici del pagament del salari o de les indemnitzacions que procedixin i de les mesures que es puguin arbitrar per a la seva garantia.

Article 45. Infraccions administratives

Derogat pel RDL 5/2000, excepte paràgraf 3r i 4t. Del punt 1.

Això no obstant, en l'àmbit de les relacions del personal civil al servei de les administracions públiques, les infraccions són objecte de responsabilitats mitjançant la imposició, per resolució de

l'autoritat competent, de la realització de les mesures correctores dels incompliments corresponents, d'acord amb el procediment que s'estableixi a aquest efecte.

En l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, correspon al Govern la regulació d'aquest procediment, que s'ha d'ajustar als principis següents:

a) El procediment l'ha d'iniciar l'òrgan competent de la Inspecció de Treball i Seguretat Social per ordre superior, bé per iniciativa pròpia bé a petició dels representants del personal.

b) Després de la seva actuació, la Inspecció ha de dur a terme un requeriment sobre les mesures que cal adoptar i el seu termini d'execució, el qual s'ha de traslladar a la unitat administrativa inspeccionada per tal de formular al·legacions.

c) En cas de discrepància entre els ministres competents com a conseqüència de l'aplicació d'aquest procediment, les actuacions s'han d'elevat al Consell de Ministres per a la seva decisió final.

Article 46. Derogat *pel RDL 5/2000*

Article 47. Derogat *pel RDL 5/2000*

Article 48. Derogat *pel RDL 5/2000*

Article 49. Derogat *pel RDL 5/2000*

Article 50. Derogat *pel RDL 5/2000*

Article 51. Derogat *pel RDL 5/2000*

Article 52. Derogat *pel RDL 5/2000*

Article 53. *Suspensió o tancament del centre de treball*

El Govern o, si escau, els òrgans de govern de les comunitats autònomes amb competències en la matèria, quan concorrin circumstàncies de gravetat excepcional en les infraccions en matèria de seguretat i salut en el treball, poden acordar la suspensió de les activitats laborals durant un temps determinat o, en cas extrem, el tancament del centre de treball corresponent, sense perjudici, en qualsevol cas, del pagament del salari o de les indemnitzacions que procedeixin i de les mesures que es puguin arbitrar per a la seva garantia.

Article 54. *Limitacions a la facultat de contractar amb l'administració*

Les limitacions de la facultat de contractar amb l'administració per la comissió de delictes o per infraccions administratives molt greus en matèria de seguretat i salut en el treball es regiran pel que estableix la Llei 13/1995, de 18 de maig, de contractes de les administracions públiques.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

-1 *Definicions a l'efecte de la Seguretat Social*

Sense perjudici de la utilització de les definicions contingudes en aquesta Llei en l'àmbit de la normativa sobre prevenció de riscos laborals, tant la definició dels conceptes d'accident laboral, malaltia professional, accident no laboral i malaltia comuna, com el règim jurídic establert per a aquestes contingències en la normativa de la Seguretat Social continuen sent d'aplicació en els termes i a l'efecte que es preveu en aquest àmbit normatiu.

-2 *Reordenació orgànica*

Queda extingida l'Organització dels Serveis Mèdics d'Empresa, les funcions de la qual passen a ser exercides per l'administració sanitària competent en els termes d'aquesta Llei.

Els recursos i les funcions que tenen atribuïts actualment l'Institut Nacional de Medicina i Seguretat del Treball i l'Escola Nacional de Medicina del Treball s'adscriuen a les unitats, els organismes o les entitats del Ministeri de Sanitat i Consum i han de ser desenvolupades per aquestes unitats i aquests organismes o aquestes entitats, d'acord amb la seva organització i la distribució interna de competències.

L'Institut Nacional de Silicosis manté la seva condició de centre de referència nacional de prevenció tecnosanitària de les malalties professionals que afecten el sistema cardiorespiratori.

-3 *Caràcter bàsic*

1. Aquesta Llei i també les normes reglamentàries que dicti el Govern en virtut del que estableix l'article 6 constitueixen legislació laboral, dictada a l'empara de l'article 149.1.7 de la Constitució.

2. Respecte del personal civil amb relació de caràcter administratiu o estatutari al servei de les administracions públiques, aquesta Llei és d'aplicació en els termes següents:

a) Els articles que s'especifiquen tot seguit constitueixen normes bàsiques en el sentit que es preveu a l'article 149.1.18 de la Constitució:

2.

3, apartats 1 i 2, tret del paràgraf segon.

4.

5, apartat 1.

12.

14, apartats 1 i 2, tret de la remissió al capítol 4, apartats 3, 4 i 5.

15.

16.

17.

18, apartats 1 i 2, tret de la remissió al capítol 5.

19, apartats 1 i 2, tret de la referència a la impartició per mitjans propis o concertats.

20.

21.

22.

23.

24, apartats 1, 2 i 3.

25.

26.

28, apartats 1, paràgrafs primer i segon, 2, 3 i 4, tret del que fa referència a les empreses de treball temporal.

29.

30, apartats 1, 2, tret de la remissió a l'article 6.1.a, 3 i 4, tret de la remissió al Text refós de la Llei de l'estatut dels treballadors.

31, apartats 1, tret de la remissió a l'article 6.1.a, 2, 3 i 4.

33.

34, apartats 1, paràgraf primer, 2 i 3, tret del paràgraf segon.

35, apartats 1, 2, paràgraf primer, 4, paràgraf tercer.

36, excepte les referències al comitè de seguretat i salut.

37, apartats 2 i 4.

42, apartat 1.

45, apartat 1, paràgraf tercer.

Disposició addicional quarta. Designació de delegats de prevenció en supòsits especials.

Disposició transitòria, apartat tercer.

Han de tenir aquest mateix caràcter bàsic, en el que correspongui, les normes reglamentàries que dicti el Govern en virtut del que estableix l'article 6 d'aquesta Llei.

b) En l'àmbit de les comunitats autònomes i les entitats locals, les funcions que la Llei atribueix a les autoritats laborals i a la Inspecció de Treball i Seguretat Social poden ser atribuïdes a òrgans diferents.

c) La resta de preceptes són d'aplicació general si no hi ha una normativa específica dictada per les administracions públiques, llevat del que els sigui inaplicable per la seva pròpia naturalesa jurídicolaboral.

3. L'article 54 constitueix legislació bàsica de contractes administratius, dictada a l'empara de l'article 149.1.18 de la Constitució.

-4 Designació de delegats de prevenció en supòsits especials

En els centres de treball que no tinguin representants dels treballadors pel fet que no hi hagi treballadors amb prou antiguitat per ser electors o elegibles en les eleccions per a representants del personal, els treballadors poden elegir per majoria un treballador que exerceixi les competències del delegat de prevenció, el qual ha de tenir les facultats, les garanties i les obligacions del secret professional d'aquests delegats. La seva actuació ha de cessar en el moment que es reuneixin els requisits d'antiguitat necessaris per poder fer l'elecció de representants del personal, si bé s'ha de prorrogar el temps indispensable per a la realització efectiva de l'elecció.

-5 Fundació

Adscrita a la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el treball es crearà una fundació, la finalitat de la qual ha de ser promoure la millora de les condicions de seguretat i salut en el treball, especialment a les empreses petites, mitjançant accions d'informació, assistència tècnica, formació i promoció del compliment de la normativa de prevenció de riscos.

Per al compliment de les seves finalitats, s'ha de dotar la fundació d'un patrimoni amb càrrec al Fons de prevenció i rehabilitació procedent de l'excés d'excedents de la gestió realitzada per les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social. La quantia total d'aquest patrimoni no ha d'excedir del 20% de l'esmentat Fons i ha de determinar-se en la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Els estatuts de la fundació han de ser aprovats per la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball, amb el vot favorable dels dos terços dels seus membres.

A l'efecte d'aconseguir un millor compliment de les seves finalitats, se n'ha d'articular la col·laboració amb la Inspecció de Treball i Seguretat Social.

La planificació, el desenvolupament i el finançament d'accions en els diversos àmbits territorials ha de tenir en consideració la població ocupada, la grandària de les empreses i els índexs de sinistralitat laboral. Els pressupostos que la fundació assigni als àmbits territorials autonòmics que tinguin assumides competències d'execució de la legislació laboral en matèria de seguretat i higiene en el treball, seran atribuïts per a la seva gestió als òrgans tripartits i de participació institucional que hi hagi en aquests àmbits i que siguin de naturalesa similar a la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball.

En els sectors d'activitat en què hi hagi fundacions d'àmbit sectorial, constituïdes per empresaris i treballadors, que tinguin entre les seves finalitats promoure les activitats destinades a la millora de les condicions de seguretat i salut en el treball, el desenvolupament dels objectius i finalitats de la fundació, es durà a terme, sempre, en coordinació amb aquestes fundacions.

-6 Constitució de la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball

El Govern, en el termini de tres mesos a partir de la vigència d'aquesta Llei, ha de regular la composició de la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball. La Comissió s'ha de constituir en el termini dels trenta dies següents.

-7 Compliment de la normativa de transport de mercaderies perilloses

El que es disposa en aquesta Llei s'entén sense perjudici del compliment de les obligacions derivades de la regulació en matèria de transport de mercaderies perilloses.

-8 Plans d'organització d'activitats preventives

Cada Departament ministerial, en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei i després d'haver consultat prèviament les organitzacions sindicals més representatives, ha d'elevat al Consell de Ministres una proposta d'acord on s'estableixi un pla d'organització de les activitats preventives al departament corresponent i als centres, els organismes i els establiments de tota mena que en depenguin.

Cal necessàriament que acompanyi la proposta una memòria explicativa del cost econòmic de l'organització proposada, com també el calendari d'execució del pla, amb les previsions pressupostàries que s'hi adequin.

-9 Establiments militars

1. El Govern, en el termini de sis mesos, després d'haver consultat prèviament les organitzacions sindicals més representatives i a proposta dels ministres de Defensa i de Treball i Seguretat Social, ha d'adaptar les normes dels capítols 3 i 5 d'aquesta Llei a les exigències de la defensa nacional, a les peculiaritats orgàniques i al règim vigent de representació del personal en els establiments militars.

2. Continuen vigents les disposicions sobre organització i competència de l'autoritat laboral i Inspecció de Treball en l'àmbit de l'administració militar contingudes al Reial decret 2205/1980, de 13 de juny, dictat en desenvolupament de la disposició final 7a de l'Estatut dels treballadors.

-10 Societats cooperatives

El procediment per a la designació dels delegats de prevenció regulats a l'article 35 d'aquesta Llei en les societats cooperatives que no tinguin assalariats ha d'estar previst als seus estatuts o bé ser objecte d'acord en assemblea general.

Quan, a més dels socis que presten la seva feina personal, hi hagi assalariats, tots dos col·lectius s'han de comptar a l'efecte del que disposa el número 2 de l'article 35. En aquest cas,

la designació dels delegats de prevenció s'ha de dur a terme conjuntament pels socis que presten la seva feina i els treballadors assalariats o, si escau, els seus representants.

-11 Modificació de l'Estatut dels treballadors en matèria de permisos retribuïts

S'afegeix una lletra f a l'apartat 3 de l'article 37 del Text refós de la Llei de l'estatut dels treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març, que ha de dir el següent:

"f) Durant el temps indispensable per a la realització d'exàmens prenatals i tècniques de preparació al part que s'hagin de dur a terme dins la jornada de treball".

-12 Participació institucional en les comunitats autònomes

En les comunitats autònomes, la participació institucional es durà a terme, quant a la seva estructura i organització, d'acord amb les competències que tinguin en matèria de seguretat i salut laboral.

-13 Fons de prevenció i rehabilitació

Els recursos del Fons de prevenció i rehabilitació procedents de l'excés d'excedents de la gestió realitzada per les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social a què fa referència l'article 73 del Text refós de la Llei general de Seguretat Social es destinaran en la quantia que es determini reglamentàriament a les activitats que puguin desenvolupar com a serveis de prevenció les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, d'acord amb el que preveu l'article 32 d'aquesta Llei.

-14 Afegit per Llei 54/2003.

Presència de recursos preventius a les obres de construcció.

1. El que disposa l'article 32 bis de la Llei de Prevenció de Riscos Laborals serà d'aplicació a les obres de construcció regulades pel Reial Decret 1627/1997, de 24 d'octubre, segons el qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut a les obres de construcció, amb les següents especialitats:

- a) La preceptiva presència de recursos preventius s'aplicarà a cada contractista.
- b) En el supòsit previst a l'apartat 1, paràgraf a), de l'article 32 bis, la presència dels recursos preventius de cada contractista serà necessària quan, durant l'obra, es desenvolupin treballs amb riscos especials, tal i com es defineixen en el reial decret mencionat.
- c) La preceptiva presència de recursos preventius tindrà com a objecte vigilar el compliment de les mesures incloses en el pla de seguretat i salut a la feina i comprovar la seva eficàcia.

2. El que es disposa a l'apartat anterior s'entén sense perjudici de les obligacions del coordinador en matèria de seguretat i salut durant l'execució de l'obra.

-15 Afegit per Llei 54/2003.

Habilitació de funcionaris públics.

Per poder exercir les funcions establertes en l'apartat 2 de l'article 9 d'aquesta Llei, els funcionaris públics de les comunitats autònomes hauran de comptar amb una habilitació específica expedida per la seva pròpia comunitat autònoma, en els termes que es determinin reglamentàriament.

En tot cas, aquests funcionaris hauran de pertànyer als grups de titulació A o B i acreditar formació específica en matèria de prevenció de riscos laborals.»

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

-1 Aplicació de disposicions més favorables

1. El que disposen els articles 36 i 37 d'aquesta Llei en matèria de competències, facultats i garanties dels delegats de prevenció s'ha d'entendre sense perjudici del respecte a les disposicions més favorables per a l'exercici dels drets d'informació, consulta i participació dels treballadors en la prevenció de riscos laborals prevista als convenis col·lectius vigents en la data de la seva entrada en vigor.

2. Els òrgans específics de representació dels treballadors en matèria de prevenció de riscos laborals que, si escau, haguessin estat previstos als convenis col·lectius a què es refereix l'apartat anterior i que estiguin dotats d'un règim de competències, facultats i garanties que respecti el contingut mínim que s'estableix als articles 36 i 37 d'aquesta Llei, poden continuar en l'exercici de les seves funcions, en substitució dels delegats de prevenció, llevat que, mitjançant l'òrgan de

representació legal dels treballadors, es decideixi la designació d'aquests delegats d'acord amb el procediment de l'article 35.

3. El que es disposa en els apartats anteriors també és d'aplicació als acords conclusos en l'àmbit de la funció pública a l'empara del que disposa la Llei 7/1990, de 19 de juliol, sobre negociació col·lectiva i participació en la determinació de les condicions de treball dels empleats públics.

-2 Mentre no s'aprovi el Reglament regulador dels serveis de prevenció de riscos laborals s'entendrà que les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social compleixen el requisit previst a l'article 31.5 d'aquesta Llei.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA ÚNICA

Abast de la derogació

Queden derogades totes les disposicions que s'oposin a aquesta Llei i específicament:

- a) Els articles 9, 10, 11, 36, apartat 2, 39 i 40, paràgraf segon, de la Llei 8/1988, de 7 d'abril, sobre infraccions i sancions en l'ordre social.
- b) El Decret de 26 de juliol de 1957, pel qual es fixen els treballs prohibits a dones i menors, en els aspectes de la seva normativa referents al treball de les dones, mentre que es mantenen en vigor les normatives referents al treball dels menors fins que el Govern desenvolupi les previsions que es contenen a l'apartat 2 de l'article 27.
- c) El Decret d'11 de març de 1971, sobre constitució, composició i funcions dels comitès de seguretat i higiene en el treball.
- d) Els títols 1 i 3 de l'Ordenança general de seguretat i higiene en el treball, aprovats per ordre de 9 de març de 1971.

En tot allò que no s'oposi al que preveu aquesta Llei, i fins que es dictin els reglaments a què es fa referència a l'article 6, continua essent d'aplicació la regulació de les matèries compreses en aquest article que es contenen en el títol 2 de l'Ordenança general de seguretat i higiene en el treball o en altres normes que continguin previsions específiques sobre aquestes matèries, com també l'Ordre del Ministeri de Treball de 16 de desembre de 1987, que estableix els models per notificar els accidents laborals. De la mateixa manera, continuen vigents les disposicions reguladores dels serveis mèdics d'empresa fins que es desenvolupin de manera reglamentària les previsions d'aquesta Llei sobre serveis de prevenció. El personal que pertany a aquests serveis en la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei s'ha d'integrar en els serveis de prevenció de les empreses corresponents, quan aquests quedin constituïts, sense perjudici que continuïn efectuant les funcions que tinguin atribuïdes diferents de les pròpies del servei de prevenció.

Aquesta Llei no afecta la vigència de les disposicions especials sobre prevenció de riscos professionals en les explotacions mineres, contingudes al capítol 4 del Reial decret 3255/1983, de 21 de desembre, pel qual s'aprova l'Estatut del miner, i en les seves normes de desenvolupament, com també les del Reial decret 2857/1978, de 25 d'agost, pel qual s'aprova el reglament general per al règim de la mineria, i el Reial decret 863/1985, de 2 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament general de normes bàsiques de seguretat minera, i les seves disposicions complementàries.

DISPOSICIONS FINALS

-1 Actualització de sancions

El govern podrà actualitzar la quantia de les sancions a què fa referència l'apartat 4 de l'article 49 a proposta del ministre de Treball i Seguretat Social i adaptar-la segons l'atribució de competències prevista a l'apartat 1 de l'article 52 d'aquesta Llei.

-2 Entrada en vigor

Aquesta Llei entrarà en vigor tres mesos després que hagi estat publicada al Butlletí oficial de l'Estat.

Madrid, 8 de novembre de 1995